

Uppdaterad omvärldsanalys, maj 2025: Vad sker på den politiska arenan nationellt och inom EU och hur kan det väntas påverka Tillväxtverket?

Innehåll

1. Uppdatering, maj 2025	3
2. Slutsatser	4
2.1. Den regionala utvecklingspolitiken	5
3. Inledning	8
4. Syfte	14
5. Metod	14
6. Ändringar i Tillväxtverkets instruktion	15
7. Utvecklingen inom berörda politikområden och potentiell påverkan på Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet	16
7.1. Regional utvecklingspolitik	16
7.1.1. Kommentarer gällande potentiell påverkan på Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet	23
7.2. Sammanhållen landsbygdsolitik	25
7.2.1. Kommentarer gällande potentiell påverkan på Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet	27
7.3. Näringspolitik	28
7.3.1. Konkurrenskraft, industrifrågor och företagens gröna och digitala omställning	28
7.3.2. Kompetensförsörjning i näringslivet	39
7.3.3. Förenkling	40
7.3.4. Näringslivets beredskap och produktionsomställning	45

7.3.5.	Ökad effektivitet i statliga insatser inom näringspolitiken	48
7.3.6.	Kommentar gällande potentiell påverkan på Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet.....	49
8.	Referenslista.....	54

1. Uppdatering, maj 2025

Sedan den senaste omvärldsanalysen togs fram i december 2024 har det hänt väldigt mycket i omvärlden och i den nationella och europeiska politiken som på olika sätt kan väntas påverka Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet. I detta underlag har den omvärldsanalys som Tillväxtverket publicerade i december 2024 därför uppdaterats. Uppdateringen har fokuserat på det som har skett sedan december 2024 fram till och med april 2025, i första hand på EU-nivå inom sammanhållningspolitiken och industripolitiken, samt inom beredskapsområdet. Även andra utvalda uppdateringar har skett.

En faktor som har påverkat utvecklingen sedan december 2024 är skiftet i amerikansk politik. Detta har bland annat påverkat svenska företag, svensk och global ekonomi liksom den politik som förs i Sverige och EU, såsom försvars- och säkerhetspolitiken, handelspolitiken, näringslivspolitikerna och klimat- och miljöpolitiken.

Inom sammanhållningspolitiken har Europeiska kommissionen (hädanefter kommissionen) presenterat sitt förslag till halvtidsöversyn, vilken bland annat berör Regionalfonden och Fonden för en rättvis omställning. Vidare har en ny förordning för att stimulera försvarsrelaterade investeringar inom EU-budgeten föreslagits. Kommissionen har dessutom aviserat en förenklad struktur och genomförandemodell för EU:s fleråriga budgetram för perioden efter 2027 med bland annat färre program och en gemensam plan för varje land.

Inom industripolitiken har kommissionen presenterat flera förslag med direkt och indirekt beröring på industripolitiken, vilka även väntas utmynna i ytterligare åtgärder och förslag till rättsakter. Kommissionen har bland annat presenterat en konkurrenskraftskompass, given för en ren industri och ett första omnibuspaket för förenkling. I tillägg har ett antal förslag till sektorsspecifika handlingsplaner presenterats och kommissionen har dessutom, mot bakgrund av den politiska utvecklingen och det geopolitiska läget presenterat en vitbok för europeiskt försvar och en ReArm Europe-plattform/Readiness 2030.

Inom beredskapsområdet aviserar regeringen i vårändringsbudgeten för 2025 att den avser att utse bland annat Tillväxtverket till beredskapsmyndighet och Tillväxtverket tilldelas 5,5 miljoner kronor för detta ändamål.

2. Slutsatser

Det som sker på den politiska arenan nationellt och i EU inom de politikområden som Tillväxtverket verkar inom påverkar på olika sätt myndighetens uppdrag och verksamhet.

Till följd av att Tillväxtverkets instruktion ändrades i april 2025 har Tillväxtverkets roll och verksamhet till viss del förändrats. Bland annat förstärktes Tillväxtverkets roll som expertmyndighet, en ny struktur för sakområdena etablerades och flera tidigare återkommande regeringsuppdrag lyftes in i instruktionen. I vårändringsbudgeten för 2025 aviserar regeringen dessutom att den avser att utse bland annat Tillväxtverket till beredskapsmyndighet. Tillväxtverket har i tillägg fått ytterligare och ändrade uppdrag av regeringen under det senaste året. Dessa kopplar bland annat till att stärka den gröna samhällsomvandlingen i hela Sverige med särskilt fokus på Norrbotten och Västerbotten, stärka företagens gröna och digitala omställning, datadelning mellan myndigheter för att kunna effektutvärdera stöd, göra det enklare att starta och driva företag, samt bistå regioner och kommuner vid varsel och omställning. Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet kommer med stor sannolikhet även att påverkas inom ett antal ytterligare områden under de kommande åren till följd av de rapporter som har publicerats, utredningar som har initierats och politiska initiativ som har tagits. Den politik som förs i EU, med flera aviserade rättsakter, genomförandet av de många rättsakter som beslutades under förra mandatperioden, samt förhandlingar om nästa fleråriga budgetram och sammanhållningspolitiken, kan väntas påverka Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet ytterligare. I förhandlingarna av den fleråriga budgetramen och nästa programperiod för Europeiska regionala utvecklingsfonden kan innebära ökat behov av Tillväxtverkets kunskap och kompetens.

I nuläget finns några utestående frågor av strategisk karaktär som potentiellt kan påverka Tillväxtverkets framtida roll, uppdrag och verksamhet. Dessa osäkerheter gäller bland annat huruvida ansvaret som förvaltande myndighet för Interregprogrammen Norra Periferin och Arktis, Aurora samt Sverige-Norge beslutas att flyttas till Tillväxtverket, liksom vad som blir utfallet av översynen av den sammanhållna landsbygdspolitiken och utredningen om framtidens regionala utvecklingspolitik och landsbygdspolitik. Tillväxtverkets verksamhet och kompetensbehov kan även påverkas om förutsättningarna för EU:s sammanhållningspolitik förändras i samband med den kommande programperioden. Även övriga delar av EU:s kommande fleråriga budgetram kan få direkt påverkan på Tillväxtverkets framtida uppdrag och verksamhet. Dessa osäkerheter innebär sammantaget att Tillväxtverket behöver ha beredskap framöver för flera olika utfall av den politik som förs nationellt och inom EU.

De prioriterade områdena i Tillväxtverkets strategiska inriktning återspeglar relativt väl det som har skett och väntas ske på den politiska arenan. Samtidigt har även andra frågor seglat upp som sannolikt kommer att bli relevanta för Tillväxtverket framöver. En sådan fråga är försörjningsberedskap, där det ökade fokuset på näringslivets beredskap, försörjningsberedskap, produktionsomställning och en ny beredskapssektor kommer att påverka myndighetens verksamhet i tillägg till att myndigheten får en ny roll som beredskapsmyndighet.

Det kan konstateras att både nationellt och i EU fokuseras policyåtgärderna inom Tillväxtverkets politikområden till stor del på de områden där Tillväxtverket har uppdrag, verksamhet, kompetens och erfarenhet. Givet detta fokus kan behovet av Tillväxtverkets kunskap och kompetens väntas kvarstå och möjligtvis öka ytterligare.

För att Tillväxtverket ska kunna tillmötesgå behov av kunskapsunderlag och analyser, samt förändringar i uppdrag och verksamhet behövs prioriteringar, tillräckliga resurser och en långsiktig strategi för kompetensförsörjning som säkerställer att det finns kompetens och resurser. Givet den höga osäkerheten, både gällande Tillväxtverkets framtida roll och uppdrag liksom den ekonomiska och politiska utvecklingen, så kan behovet av att ha anställda med generalistkompetens öka för Tillväxtverket. Detta för att Tillväxtverket och dess medarbetare snabbt ska kunna ställa om och anpassa sig till nya uppgifter, sakfrågor och arbetssätt utifrån i nuläget oförutsedda behov. Tillväxtverkets erfarenhet är dessutom att i osäkra tider så ökar behovet av Tillväxtverkets policystöd. Kompetens inom detta kan också behöva stärkas ytterligare.

Givet pågående uppdrag och deltagande i utredningen om näringslivets försörjningsberedskap har Tillväxtverket exempelvis börjat bygga kompetens på även det området, men en fortsatt stärkning av kompetens och verksamhet på området kan behövas. Den snabba hastigheten i policyutvecklingen inom EU ställer dessutom högre krav på att Tillväxtverket agerar proaktivt i sitt kompetensbyggande och på förhand kan identifiera var, när och hur myndighetens kunskap och inspel behövs och är relevanta, i likhet med den verksamhet som Tillväxtverket redan bedriver gällande förenklingsfrågor i EU. Vid ett ökat fokus på försvar och säkerhet i sammanhållningspolitiken skulle Tillväxtverkets behov av kompetens inom detta område sannolikt öka.

2.1. Den regionala utvecklingspolitiken

- Pågående utredning av den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitikens framtid, liksom förslaget att ansvaret som förvaltande myndighet för Interregprogrammen Norra Periferin och Arktis, Aurora samt Sverige-Norge flyttas till Tillväxtverket kan väntas påverka Tillväxtverkets roll, uppdrag och verksamhet inom den regionala utvecklingspolitiken. Tillväxtverket bör ta en aktiv roll i översynen av den sammanhållna landsbygdspolitiken och bistå i utredningen om framtidens regionala utvecklingspolitik och landsbygdspolitik.
- Ett ökat fokus på regionala och lokala beredskapsfrågor kan väntas, vilket kan påverka Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet, i synnerhet som beredskapsmyndighet.
- Det politiska fokuset på nationell handlingskraft och snabbare tillståndsprocesser berör Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet och kan bland annat leda till utökade uppdrag inom nationell fysisk planering och regional strategisk planering.

- Den europeiska sammanhållningspolitiken kan komma att förändras, beroende på utfallet av förhandlingarna om nästa programperiod. Förslag har lyfts inom EU att prioritera och effektivisera de medel som syftar till att främja konkurrenskraften i europeisk produktion, vilket bland annat kan syfta på fonderna inom sammanhållningspolitiken, inklusive Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för rättvis omställning. Indikationer finns även om att nästa programperiod kommer att lägga större vikt vid bland annat att finansiera försvars- och säkerhetskapacitet. Tillväxtverket har fått i uppdrag att bistå Regeringskansliet i förberedelserna inför och förhandlingarna om den europeiska sammanhållningspolitiken efter 2027. Tillväxtverket har kompetens och erfarenheter som är relevant för förhandlingarna och påverkas dessutom sannolikt av utfallet av förhandlingarna.

2.2. Den sammanhållna landsbygdspolitiken

- Den pågående översynen av landsbygdspolitiken liksom utredningen av den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitikens framtid kan väntas påverka Tillväxtverkets roll, uppdrag och verksamhet inom landsbygdspolitiken, samt myndighetens roll i att följa upp politikområdet.
- Livsmedelsstrategin har uppdaterats, vilket har lett till nya och uppdaterade uppdrag för Tillväxtverket. En ny EU-vision för jordbruk och livsmedel har dessutom tagits fram, vilket potentiellt kan påverka Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet.

2.3. Näringspolitiken

- Grön omställning, industrifrågor, forskningsintensivt företagande, förenkling samt strategiska beroenden och motståndskraft kommer vara centrala både på den nationella politiska arenan och inom EU framöver.
- Tillväxtverkets kompetens och erfarenheter av att arbeta med små och medelstora företags gröna omställning och deras roll för konkurrenskraften är fortsatt relevant. Ett ökat fokus på att bistå med expertkunskap, analyser och utveckla kunskap kopplad till näringspolitiken och industrin innebär ett utökat mandat att arbeta ytterligare med stora företag och med det ett breddat behov av kompetens.
- Nya industristrategier och sektoriella strategier väntas både på nationell och EU-nivå. Dessa kan innebära förändringar i inriktningen på industripolitiken, ett ökat behov av kunskapsunderlag och förändringar i Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet. På EU-nivå väntas även förslag till flera nya rättsakter och nästa fleråriga budgetram. Tillväxtverket har kompetens och erfarenheter som kan vara relevanta i utformningen och förhandlingarna av samtliga dessa, men behöver utöka och stärka sin kompetens och kunskap inom vissa av dessa områden.
- Det ökade fokuset på försörjningsberedskap och produktionsomställning, liksom förslaget om en ny beredskapssektor för industri, bygg och handel kan

väntas få stor påverkan på Tillväxtverkets verksamhet och uppdrag liksom myndighetens roll inom totalförsvaret.

3. Inledning

Det finns ett flertal omvärldsfaktorer som kan väntas påverka och förändra den politiska arenan och dess inriktning under kommande år och därigenom Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet. Samtidigt är också osäkerheterna i vår omvärld stora, vilket påverkar förväntningarna.

Över hälften av världens länder höll val under 2024.¹ Utfallet i dessa val, kanske särskilt i USA och EU, påverkar den politiska inriktningen och arenan både i Sverige och EU. Utfallet av valet i Tyskland i februari 2025 kan dessutom få stor påverkan på utvecklingen i både Sverige och EU. Den nya regeringen har annonserat stora satsningar på försvar, infrastruktur och grön omställning. Det finns en osäkerhet kring vilken effekt försvarssatsningarna kommer att få på BNP, då det bland annat beror på i vilken takt som upprustningen sker. Satsningarna på infrastruktur bedöms kunna bidra till positiv effekt på euroområdet och således indirekt på svensk och europeisk ekonomisk återhämtning.² Även det allmänna valet i Sverige 2026 kommer att påverka den nationella politiska arenan.

Under november 2024 tillträdde dessutom en ny kommission, vars mandatperiod löper till och med 2029. I det nya kollegiet i kommissionen finns flera nya portföljer och de sakfrågor som berör Tillväxtverkets verksamhet har fått större spridning bland kommissionärerna, såsom välstånd och industristrategi; ekonomi och produktivitet, genomförande och förenkling; klimat, nettonollutsläpp och ren tillväxt; miljö, vattenresiliens och konkurrenskraftig cirkulär ekonomi; startups, forskning och innovation; jordbruk och livsmedel; sammanhållningspolitik och reformer.³

Förändrade omvärldsfaktorer de senaste åren har bland annat bidragit till en mer aktiv industripolitik och ett ökat näringspolitiskt fokus på strategisk autonomi och minskade sårbarheter. Den globala finanskrisen 2008, coronapandemin och dess efterdyningar, Kinas ledande ställning inom vissa strategiska områden, klimatutmaningarna, den snabba tekniska utvecklingen och det försämrade geopolitiska läget har bland annat bidragit till detta.^{4,5} Rysslands krig i Ukraina har i tillägg bland annat präglat den politiska arenan i Sverige och EU genom ett ökat fokus på försvarsfrågor, försörjningsberedskap och energifrågor. Det svenska medlemskapet i NATO har också inneburit nya förutsättningar.

---

¹ Utrikespolitiska institutet. *Supervalåret 2024: ett globalt demokrati- och klimattest*. (2023), <https://www.ui.se/utrikesmagasinet/analyser/2023/december/supervalaret-2024-ett-globalt-demokrati--och-klimattest/> (2024-10-10).

² Konjunkturinstitutet. *Konjunkturläget, mars 2025*. (2025), s. 15, 48.

³ Europeiska kommissionen. *Commissioners-designate (2024–2029)*. (2024), https://commission.europa.eu/about-european-commission/towards-new-commission-2024-2029/commissioners-designate-2024-2029_en (2024-10-03).

⁴ S. Tagliapietra, R. Veugelers. *Bruegel Blueprint 33, Chapter 1: Industrial policy in Europe: past and future*. Bruegel. 2020, s. 15-16.

⁵ Europeiska rådet. *Informal meeting of the Heads of State or Government – Versailles Declaration*. (2022).

Sedan presidentskiftet i USA i januari 2025 har USA:s politiska inriktning förändrats, exempelvis gällande försvars- och säkerhetspolitiken, handelspolitiken, näringslivspolitikerna och klimat- och miljöpolitiken. Detta har och kan väntas få både direkt och indirekt påverkan på bland annat svenska företag, svensk och global ekonomi liksom den politik som förs i Sverige och EU. Förändringarna i amerikansk försvars- och säkerhetspolitik har bidragit till att Sverige och EU:s fokus på dessa frågor har ökat ytterligare och svenska och europeiska åtaganden har gjorts om ökad finansiering till försvar. Regeringen föreslår bland annat i vårändringsbudgeten för 2025 att bemyndigandet för beställningar av försvarsmateriel och anläggningar ökas med 25 miljarder kronor för åren 2026–2036 och har sedan tidigare aviserat flera ytterligare ökningsåtaganden.⁶ I EU har bland annat ReArm Europe-plattformen/Readiness 2030 presenterats, som syftar till att stärka europeisk försvarskapacitet med nya finansieringsmedel om cirka 800 miljoner euro genom finansieringsåtaganden från medlemsländerna.⁷ Ökad finansiering till försvar kan väntas påverka både företag i försvarsindustrin och dess underleverantörer och även få spridningseffekter på andra håll i näringslivet. Likaså ökar det politiska fokuset på resiliens och beredskap ytterligare, vilket kan få direkt och indirekt påverkan på både Tillväxtverkets verksamhet, uppdrag och målgrupp. Inom ramen för de åtgärder som genomförs i den amerikanska administrationen för att minska de offentliga utgifterna minskas bland annat innovations- och forskningsfinansieringen, vilket har skapat stora osäkerheter. Även svensk forskning kan påverkas genom avbrutna samarbeten och finansiering och på så sätt påverka svenska företag och svensk innovationsförmåga.

Den makroekonomiska utvecklingen med en fortsatt lågkonjunktur i Sverige och EU, liksom en relativt hög arbetslöshet och låg sysselsättning kan väntas påverka den politiska inriktningen under kommande år. Denna prognos är dessutom kopplad till stora osäkerheter, liksom riskerna för recession och en djupare och mer utdragen lågkonjunktur till följd av handelskonflikten.^{8,9,10,11} De amerikanska tullarna och övriga länders motåtgärder, liksom oförutsägbarheten i politiken, har inneburit en stor negativ chock för världsekonomin och påverkar ekonomisk aktivitet negativt. IMF nedreviderade i april 2025 förväntningarna på global tillväxt för 2025 och 2026 till följd av detta och betonar att nedåtriskerna dominerar förväntningarna. Ett eskalerande handelskrig skulle tillsammans med ytterligare handelspolitisk osäkerhet

---

⁶ U. Kristersson. *Regeringens proposition 2024/25:99*. (2025), s. 22.

⁷ Europeiska kommissionen. *Press statement by President von der Leyen on the defence package*. (2025). https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/statement_25_673, (2025-04-23).

⁸ Ibid, s. 7–8.

⁹ Finansdepartementet. *Nyckeltal prognos 19 mars 2025*. (2025).

<https://www.regeringen.se/contentassets/1500ed6433f04ecc9dd7b520d77b8028/nyckeltal-prognos-19-mars-2025.pdf>, (2025-03-24).

¹⁰ IMF. *2025 Article IV Consultation*. (2025).

<https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2025/04/01/Sweden-2025-Article-IV-Consultation-Press-Release-Staff-Report-and-Statement-by-the-565801?cid=em-COM-123-49907>, (2025-04-04).

¹¹ IMF. *Regional Economic Outlook – Europe*. (2024), s. v.

påverka tillväxten ytterligare negativt på både kort och lång sikt, samtidigt som urholkade finanspolitiska buffertar försvagar länders motståndskraft mot framtida chocker. En snabbt föränderlig politik riskerar dessutom att utlösa ytterligare prisjusteringar på tillgångsmarknaden, kraftiga justeringar av valutakurser och förändrade kapitalflöden, vilket skulle kunna leda till bredare finansiell instabilitet. IMF betonar samtidigt att en nedtrappning av nuvarande tullar och nya avtal skulle främja stabiliteten och lyfta den globala tillväxten.^{12,13}

Även om nedåtriskerna kopplade till senaste tidens externa chocker är överhängande skulle de potentiellt kunna innebära vissa nya möjligheter för Sverige och EU. Med sänkt förtroende för den amerikanska dollarn och osäkerheterna i amerikansk handelspolitik, penningpolitik och fluktuationerna på den amerikanska finansmarknaden så har efterfrågan på bland annat svenska kronan ökat under de senaste månaderna och den svenska kronan har stärkts betydligt mot dollarn och euron.¹⁴ Den stärkta kronan innebär lägre importpriser för svenska företag, vilket i sin tur även kan pressa tillbaka inflationen och gynna svenska företag. Samtidigt har den tidigare relativt svaga kronan gynnat svenska exportberoende företag relativt väl. Beroende på utfallet av handelskonflikten skulle svenska företag potentiellt kunna ta marknadspositioner i det fall att amerikanska företags marknadsandelar minskar, men risken är stor att de negativa konsekvenserna av tullarna får större effekt genom minskad global efterfrågan till följd av låg tillväxt. Osäkerheten gällande hur handelskonflikten utvecklas framöver har dessutom dämpat investeringsviljan både i Sverige och omvärlden.¹⁵ Den intensifierade handelskonflikten mellan USA och Kina kan komma att innebära att även Kinas position på världsmarknaden förändras, beroende på utvecklingen och utfallet. Konflikten mellan Kina och USA riskerar att även spilla över på bland annat Sverige, då den påverkar den globala ekonomin och därigenom svensk ekonomi. Konflikten kan dessutom bland annat påverka svenska företag genom förändrade handelsflöden och tillgång till strategiska tekniker och produkter.

Enligt IMF var de tullar som gällde den 4 april 2025 de historiskt högsta tullarna under det senaste århundrandet.¹⁶ USA är Sveriges tredje största exportmarknad, särskilt för fordons- och läkemedelsindustrin är den amerikanska marknaden viktig.¹⁷ Fordonsindustrin står för nästan en tredjedel av Sveriges totala export till USA.¹⁸ USA har infört 25 procent tilläggstullar på personbilar och lätta lastbilar som importerats till

---

¹² IMF. *World Economic Outlook, April 2025 – Executive Summary*. (2025), s.1-2.

¹³ IMF. *World Economic Outlook, April 2025 – Chapter 1*. (2025), s. 56.

¹⁴ Riksbanken. *Penningpolitisk rapport, mars 2025*. (2025).

¹⁵ Konjunkturinstitutet. *Konjunkturläget, mars 2025*. (2025), s. 7.

¹⁶ IMF. *World Economic Outlook, April 2025 – Executive Summary*. (2025), s.1-2.

¹⁷ Kommerskollegium. *Frågor och svar om handeln med USA*. (2025).

<https://www.kommerskollegium.se/importera--exportera/handla-utanfor-eu/hur-paverkas-svenska-foretag-av-usas-tullar/>, (2025-03-24).

¹⁸ Kommerskollegium. *Economic Backfire: The Costly Impact of Trump's Proposed Tariffs*. (2024), s. 45.

USA. Vissa bildelar omfattas också av tullarna.¹⁹ USA har också infört 25 procent tilläggstullar på stål och aluminium.²⁰ EU har som svar infört tilläggstullar på stål över en viss kvot.²¹ Vidare införde USA tilläggstullar riktade mot 60 länder, till vilka USA har ett handelsunderskott, men dessa pausades sedan i 90 dagar och istället gäller tilläggstullar om 10 procent på dessa varor.^{22,23}

Det uttalade syftet med tilläggstullarna var att minska USA:s handelsunderskott. Eftersom ett underskott i handelsbalansen motsvarar ett nettoinflöde av investeringar i ett land finns det inget värde i sig av att föra en politik för stärkt handelsbalans. Studier visar dessutom att tullar inte är ett effektivt sätt att motverka handelsunderskott, utan att fokus istället bör ligga på att stärka offentliga finanser och uppmuntra investeringar utomlands.^{24, 25} En analys av Kommerskollegium visade att amerikanska tullar om 25 procent på motorfordon får betydande negativa effekter för export av motorfordon. Den analysen bör dock tolkas med försiktighet i nuläget, givet att omvärldsförhållandena har förändrats avsevärt sedan dess.²⁶ Exportkreditnämnden (EKN) bedömer att ståltullar i sig inte nödvändigtvis behöver få så stor effekt på svenska företag på kort sikt, då amerikanska företag kan ha svårt att hitta alternativa leverantörer. Risken är dock större på längre sikt och särskilt hårt kan svenska företag väntas drabbas vid en eskalering och ytterligare tullar.²⁷ Sverige kan även påverkas indirekt av införande av amerikanska importtullar mot andra länder. Införandet av tullarna hade dessutom negativ effekt på den finansiella marknaden, vilket kan väntas ha negativ effekt på svenska företag. Kommerskollegium och

---

¹⁹ Vita huset. *Fact Sheet: President Donald J. Trump adjusts Imports of Automobiles and Automobile Parts into the United States*. (2025). <https://www.whitehouse.gov/fact-sheets/2025/03/fact-sheet-president-donald-j-trump-adjusts-imports-of-automobiles-and-automobile-parts-into-the-united-states/>, (2025-04-04).

²⁰ Vita huset. *Fact Sheet: President Donald J. Trump Restores Section 232 Tariffs*. (2025). <https://www.whitehouse.gov/fact-sheets/2025/02/fact-sheet-president-donald-j-trump-restores-section-232-tariffs/>, (2025-04-04).

²¹ Europeiska unionens officiella tidning. *Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2025/612*. (2025).

²² Vita huset. *Fact Sheet: President Donald J. Trump Declares National Emergency to Increase our Competitive Edge, Protect our Sovereignty, and Strengthen our National and Economic Security*. (2025). <https://www.whitehouse.gov/fact-sheets/2025/04/fact-sheet-president-donald-j-trump-declares-national-emergency-to-increase-our-competitive-edge-protect-our-sovereignty-and-strengthen-our-national-and-economic-security/>, (2025-04-04).

²³ Kommerskollegium. *USA:s tilläggstullar på varor*. (2025). <https://www.kommerskollegium.se/handelskonflikten-usaeu/usas-hojda-tullar-pa-ovriga-varor/>, (2025-04-14).

²⁴ Kommerskollegium. *Tariffs do not improve the trade balance*. 2025.

²⁵ Peterson Institute. *Why higher tariffs won't shrink the trade deficit*. (2025). <https://www.piie.com/blogs/realtime-economics/2025/why-higher-tariffs-wont-shrink-trade-deficit>, (2025-04-07).

²⁶ Kommerskollegium. *Effekter av tilläggstullar på import till USA av motorfordon och fordonskomponenter*. (2025).

²⁷ EKN. *Så påverkas svenska företag av ståltullar*. 2018. <https://www.ekn.se/exportmagasinet/ekn-exportmagasin/sa-paverkas-svenska-foretag-av-staltullarna/>, (2025-03-24).

Konjunkturinstitutet konstaterar att det land som väntas drabbas hårdast av amerikanska importtullar är USA självt. Detta eftersom amerikansk import och export väntas minska bland annat till följd av att de industrier som tullarna främst avser att skydda själva är starkt integrerade i globala värdekedjor och därmed beroende av insatsvaror från utlandet.^{28,29}

I januari 2025 beslutade den avgående amerikanska administrationen att begränsa export av halvledare som används för att utveckla artificiell intelligens. Det uttalade syftet var att begränsa Kinas tillgång till halvledare och att säkra USA:s ställning inom artificiell intelligens. 18 länder tilläts importera halvledare, däribland EU-länderna Frankrike, Tyskland, Belgien, Nederländerna, Irland, Sverige, Finland, Danmark, Spanien och Italien, medan övriga EU-länders import begränsas.^{30,31} Detta påverkar den inre marknaden, då EU inte behandlas enhetligt av USA. Begränsad europeisk tillgång till amerikanska halvledare riskerar dessutom att påverka europeiska företag på ett strukturellt plan³², både företag som producerar halvledare och vars produktion är beroende av amerikanska halvledare, liksom EU:s artificiella intelligensförmåga och utveckling av nästa generations teknik. President Trump utreder dessutom importtullar för halvledare och bekräftade i mitten av april 2025 att halvledare och produkter i efterföljande led inte skulle undantas från de planerade tullarna,³³ vilket riskerar att påverka svenska och europeiska företag ytterligare.

Regeringen har inrättat en ny tulljour hos Kommerskollegium, i syfte att stärka stödet till företagen genom att bistå med information för att anpassa sig till den nya spelplanen.³⁴ I vårändringsbudgeten för 2025 föreslås dessutom ett ökat

---

²⁸ Kommerskollegium. *Economic Backfire: The Costly Impact of Trump's Proposed Tariffs*. (2024), s. 45.

²⁹ Konjunkturinstitutet. *Konjunkturläget, mars 2025*. (2025), s. 13–14.

³⁰ Bureau of Industry and Security. *Biden-Harris Administration Announces Regulatory Framework for the Responsible Diffusion of Advanced Artificial Intelligence Technology*. (2025). <https://www.bis.gov/press-release/biden-harris-administration-announces-regulatory-framework-responsible-diffusion-advanced-artificial>, (2025-04-22).

³¹ Bureau of Industry and Security. *Commerce Strengthens Restrictions on Advanced Computing Semiconductors to Enhance Foundry Due Diligence and Prevent Diversion to PRC*. (2025). <https://www.bis.gov/press-release/commerce-strengthens-restrictions-advanced-computing-semiconductors-enhance-foundry-due-diligence-prevent>, (2025-04-22).

³² H. Virkkunen, M. Šefčovič. *Joint Statement by Executive Vice-President Henna Virkkunen and Commissioner Maroš Šefčovič*. (2025).

³³ Federal Register. *Notice of Request for Public Comments on Section 232 National Security Investigation of Imports of Semiconductors and Semiconductor Manufacturing Equipment*. (2025). <https://www.federalregister.gov/documents/2025/04/16/2025-06591/notice-of-request-for-public-comments-on-section-232-national-security-investigation-of-imports-of>, (2025-05-05).

³⁴ Regeringskansliet. *Regeringen inrättar tulljour hos Kommerskollegium med anledning av USA:s tilläggstullar*. (2025). https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/04/regeringen-inrattar-tulljour-hos-kommerskollegium-med-anledning-av-usas-tillaggstullar/?mtm_campaign=Pressmeddelande&mtm_source=Pressmeddelande&mtm_medium=email, (2025-04-14).

bemyndigande för Exportkreditnämnden om 50 miljarder kronor, mot bakgrund av en större osäkerhet i omvärlden och ökad efterfrågan på exportkrediter.³⁵

Produktiviteten och konkurrenskraftens utveckling är frågor som står högt på den politiska agendan både i Sverige och EU. Detta har och kan väntas fortsätta resultera i förslag till åtgärder för att motverka den avtagande trenden. Flera av regeringens reformåtgärder i budgetpropositionen för 2025 syftade exempelvis till att stärka produktiviteten, konkurrenskraften och förutsättningarna för dessa.³⁶ Regeringen har även bland annat tillsatt en produktivitetskommission,³⁷ en AI-kommission³⁸ och ett Accelerationskontor³⁹. I de framåtblickande åtaganden som Europeiska rådet⁴⁰ och von der Leyen⁴¹ gjorde inför mandatperioden 2024–2029, liksom i kommissionens arbetsprogram⁴² och de initiativ som hittills har tagits finns bland annat tydligt fokus på att stärka konkurrenskraften. IMF fokuserade i sin senaste översyn av svensk ekonomi på produktivitet som ett tematiskt område och konstaterade att Sveriges arbetsproduktivitet är en av de högsta i Europa, men att tillväxten har avtagit sedan den globala finanskrisen. IMF framhåller att den höga arbetsproduktiviteten stöds av en kvalificerad arbetskraft, ett konkurrenskraftigt företagsklimat, höga investeringar i forskning och utveckling, samt djupa finansiella marknader. IMF lyfter dock att det fortsatt finns potentiella hinder för resursallokering mellan sektorer och företag och föreslår att produktivitetskommissionens förslag skulle kunna bidra till att effektivt hantera dessa. Vidare föreslås horisontella policyåtgärder som främjar tillväxten i servicesektorn.^{43,44}

På beställning av kommissionen presenterade Mario Draghi sin personliga vision för EU:s konkurrenskraft^{45,46} och Enrico Letta sin version för den inre marknaden.⁴⁷ Dessa presenterades i september 2024 och april 2024 och diskuterades därefter i olika forum inom EU. Flera förslag återkommer i rådsslutsatser⁴⁸, Europeiska rådets

---

³⁵ U. Kristersson. *Regeringens proposition 2024/25:99*. (2025), s. 61.

³⁶ E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024/25:1, Volym 1*. (2024).

³⁷ Regeringen. *Kommittédirektiv – Högre produktivitetstillväxt*. (2023).

³⁸ Regeringen. *Kommittédirektiv – Förstärkt AI-förmåga i Sverige*. (2023).

³⁹ Regeringen. *Kommittédirektiv - Accelerationskontor för att underlätta industrins omställning*. (2024).

⁴⁰ Europeiska rådet. *Strategic Agenda 2024–2029*. (2024).

⁴¹ U. von der Leyen. *Europe's Choice - Political Guidelines for the next European Commission 2024-2029*. (2024).

⁴² Europeiska kommissionen. *Commission work programme 2025 - Moving forward together: A Bolder, Simpler, Faster Union*. (2025).

⁴³ IMF. *Sweden: Selected Issues*. (2025).

<https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2025/04/01/Sweden-Selected-Issues-565806?cid=em-COM-123-49907>, (2025-04-04).

⁴⁴ X. Tang. *Tracing the Slowdown of Labor Productivity Growth – Sweden*. (2025).

⁴⁵ M. Draghi. *The future of European competitiveness – Part A*. (2024).

⁴⁶ M. Draghi. *The future of European competitiveness – Part B*. (2024).

⁴⁷ E. Letta. *Much more than a market*. (2024).

⁴⁸ Europeiska rådet. *Budapestförklaringen om den nya given för den europeiska konkurrenskraften*. (2024).

strategiska agenda⁴⁹, von der Leyens riktlinjer och uppdragsbeskrivningar för kommissionen, samt i kommissionens arbetsprogram för 2025.^{50,51,52} I kommissionens arbetsprogram uttrycks bland annat ambitionen att öka konkurrenskraften, höja säkerheten och stärka den ekonomiska resiliensen i EU. Möjligheter, innovation och tillväxt för enskilda och företag betonas och arbetsprogrammet lägger stor vikt vid förenkling, inklusive att minska de administrativa bördorna och förenkla EU-reglerna.⁵³ Mot bakgrund av den politiska utvecklingen och det geopolitiska läget har även ett stort fokus legat på försvar.⁵⁴

4. Syfte

Denna omvärldsanalys syftar till att ge en överblick över det som har skett och kan väntas ske på den politiska arenan på nationell nivå och inom EU som i sin tur kan väntas påverka Tillväxtverkets verksamhet. Fokus är på de politikområden som Tillväxtverket verkar inom, dvs. regional utvecklingspolitik, sammanhållen landsbygds politik samt näringspolitik. Denna omvärldsanalys riktar sig i första hand till Tillväxtverkets styrelse, ledningsgrupp och övriga medarbetare.

Omvärldsanalysen besvarar följande frågeställningar:

- Vad har skett och kan väntas ske på den politiska arenan på nationell nivå och EU-nivå inom de politikområden som Tillväxtverket verkar inom som kan antas påverka myndighetens uppdrag och verksamhet under kommande år?
- Hur kan Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet väntas påverkas av detta?

5. Metod

Omvärldsanalysen avgränsas till den politiska arenan på nationell nivå och EU-nivå. Den fokuserar på de politiska förslag och beslut som direkt eller indirekt kan väntas påverka myndighetens uppdrag och verksamhet. Det som händer på den politiska arenan nationellt och i EU kan dessutom påverka Tillväxtverkets målgrupper, men denna analys fokuserar på de förslag som kan väntas påverka Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet mer direkt. I första hand har analysen avgränsats till politikområdena regional utvecklingspolitik, landsbygds politik och näringspolitik, men i vissa fall berörs även andra politikområden som på olika sätt berör Tillväxtverkets verksamhet.

---

⁴⁹ Europeiska rådet. *Strategic Agenda 2024–2029*. (2024).

⁵⁰ U. von der Leyen. *Europe's Choice – Political Guidelines for the next European Commission 2024-2029*. (2024).

⁵¹ U. von der Leyen. *Mission Letters*. (2024), https://commission.europa.eu/about-european-commission/towards-new-commission-2024-2029/commissioners-designate-2024-2029_en (2024-10-03).

⁵² Europeiska kommissionen. *Commission work programme 2025 - Moving forward together: A Bolder, Simpler, Faster Union*. (2025).

⁵³ Ibid.

⁵⁴ Europeiska kommissionen. *Joint white paper for European Defence Readiness 2030*. (2025).

Omvärldsanalysen har uppdaterats under april 2025 och har fokuserat på det som har skett sedan december 2024, i första hand på EU-nivå inom sammanhållningspolitiken och industripolitiken, samt inom beredskapsområdet. Även andra utvalda uppdateringar har skett.

Gällande tidsperspektiv avgränsas analysen till det som har hänt på den politiska arenan i närtid, främst under andra halvåret 2024 och till och med april 2025, eller kan väntas hända framöver och som bedöms påverka Tillväxtverkets uppdrag och/eller verksamhet.

I de fall som beslut om nya eller förändrade uppdrag inte har fattats finns det osäkerheter kopplade till slutsatserna om hur Tillväxtverkets uppdrag eller verksamhet kan påverkas. I flera fall dras därför slutsatsen att händelsen potentiellt kan påverka Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet, vilket kan innebära någon form av förändring – antingen nya uppdrag, ändrade uppdrag, färre uppdrag eller ändrad inriktning på verksamheten. I andra fall är det mer tydligt hur beslutade åtgärder eller uppdrag kan väntas påverka Tillväxtverkets uppdrag och/eller verksamhet. Tillväxtverket har dessutom redan ett flertal pågående uppdrag och verksamhet inom samtliga politikområden och med beröring på de prioriterade områdena i den strategiska inriktningen och dessa kan potentiellt möta omvärldens förändrade behov.

På nationell nivå har bland annat regeringsförklaringen och budgetpropositionen, skrivelser till riksdagen och propositioner, beslutade uppdrag, kommittéer och utredningar, remissyttranden, motioner och utskottsbetänkanden, samt andra policydokument och relevanta rapporter granskats. På EU-nivå har bland annat Europeiska rådet och ministerrådets slutsatser och deklARATIONER, kommissionens ordförandes politiska riktlinjer och uppdragsbeskrivningar för kollegiet, rättsakter och förslag till rättsakter, samt andra policydokument och relevanta rapporter granskats.

Slutsatserna gällande hur Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet kan väntas påverkas har särskilt beaktat de prioriterade områdena i myndighetens strategiska inriktning, dvs. att Tillväxtverket stärker den gröna samhällsomvandlingen i hela Sverige med särskilt fokus på Norrbotten och Västerbotten, stärker företagens gröna och digitala omställning, gör det enklare att starta och driva företag, samt verkar för en fungerande kompetensförsörjning i näringslivet.

Omvärldsanalysen och dess slutsatser har beretts med medarbetare inom Tillväxtverket på enheterna bättre regler, enklare myndighetskontakter, entreprenörskap, förvaltande myndighet, GD-stab, kapitalförsörjning, kompetensförsörjning och digitalisering, landsbygder och lokal kapacitet, miljö och innovation, regional näringslivsutveckling, regionalt tillväxtarbete, upphandling och sakjuridik.

6. Ändringar i Tillväxtverkets instruktion

Tillväxtverkets instruktion ändrades i april 2025. I den nya instruktionen förstärks Tillväxtverkets roll som expertmyndighet. Instruktionen klargör att Tillväxtverket ska bistå regeringen med expertkunskap, underlag och information i frågor som rör myndighetens verksamhetsområde. Tillväxtverket ska dessutom framöver utveckla

kunskap inom näringspolitiken, den regionala utvecklingspolitiken och den sammanhållna landsbygdspolitiken, i tillägg till att förmedla kunskap.

I instruktionen presenteras också en ny struktur för sakområdena: uppgifter som rör näringslivets konkurrenskraft, uppgifter som rör näringslivets konkurrenskraft genom förenkling, uppgifter som rör regional utveckling och landsbygdsutveckling, samt uppgifter som rör den europeiska sammanhållningspolitiken. Strukturen är den samma som i Tillväxtverkets regleringsbrev.

Flera tidigare återkommande regeringsuppdrag inom kompetensförsörjning, turism och besöksnäring, liksom administrativa kostnader och fullgörandekostnader, har dessutom lyfts in i instruktionen, vilket innebär en större långsiktighet och planeringshorisont för dessa verksamheter. Även uppföljning betonas ytterligare.⁵⁵

Information om ändringar kopplade till verksamhet inom respektive politikområde återfinns under kommande avsnitt om politikområdena.

7. Utvecklingen inom berörda politikområden och potentiell påverkan på Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet

7.1. Regional utvecklingspolitik

Framtidens regionala utvecklingspolitik utreds. Regeringen har tillsatt en utredning om framtidens regionala utvecklingspolitik och den sammanhållna landsbygdspolitiken. En särskild utredare ska lämna förslag till hur den framtida regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken ska inriktas och utformas i syfte att stärka möjligheterna att uppnå målen för den regionala utvecklingspolitiken och den sammanhållna landsbygdspolitiken.⁵⁶

Den regionala utvecklingspolitiken har ett nära samband med landsbygdspolitiken bland annat eftersom de två politikområdena har likartade mål. Det nära sambandet medför att gränsdragningen mellan områdena är otydlig. Alltför omfattande likheter mellan områdena kan försvåra styrning, genomförande och uppföljning. Regeringen menar därför att det behövs en samlad bedömning av den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken i syfte att analysera, effektivisera och tydliggöra såväl den regionala utvecklingspolitikens som landsbygdspolitikens omfattning, avgränsning, finansiering och uppföljning.⁵⁷I utredningens uppdrag ingår bland annat, för det fall att den regionala utvecklingspolitiken och den sammanhållna landsbygdspolitiken föreslås slås samman till ett område med ett gemensamt mål, att föreslå ett nytt gemensamt mål med beaktande av målen och inriktningen för den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken. Det ingår vidare att analysera

---

⁵⁵ Regeringskansliet. *Förordning (2009:145) med instruktion för Tillväxtverket, t.o.m. SFS 2025:266.* (2025). <https://rkrattsbaser.gov.se/sfst?bet=2009:145>, (2025-04-09).

⁵⁶ Regeringen. *Kommittédirektiv – Den framtida regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken.* (2024), s. 1.

⁵⁷ E. Svantesson. *Regeringens proposition 2023/24:1, Utgiftsområde 19.* (2023), s. 34.

om det finns behov av att förändra myndigheternas och regionernas ansvar och uppgifter och i så fall föreslå förändringar, samt identifiera hinder och vid behov föreslå hur samordningen mellan myndigheter, regioner och kommuner kan utvecklas. Flera statliga myndigheter har uppgifter och ansvar inom den regionala utvecklingspolitiken, däribland Tillväxtverket.

Regeringen konstaterar i utredningens direktiv att nuvarande lagstiftning är otydlig gällande omfattningen och avgränsningen av det regionala utvecklingsansvaret och hur ansvaret förhåller sig till statliga myndigheters uppgifter och uppdrag inom den regionala utvecklingspolitiken. Vidare konstateras att det kan finnas behov av ett tydligare reglerat övergripande ansvar inom den regionala utvecklingspolitiken med ett uttalat ansvar för att stödja regionerna och andra statliga myndigheter i deras regionala utvecklingsarbete. Utredaren ska även identifiera hinder och vid behov föreslå hur samordningen mellan statliga myndigheter och samverkan mellan statliga myndigheter, regioner och kommuner kan utvecklas för att bidra till att uppnå målen för den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken. Vidare ska utredaren analysera om fördelningen av medel från anslaget 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling mellan regionerna och statliga myndigheter är ändamålsenlig. De förslag som utredaren lämnar ska i första hand påverka utgiftsområde 19 Regional utveckling och de delar av utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel som rör landsbygdsutveckling och landsbygdspolitik. Uppdraget omfattar inte frågor som rör EU:s lagstiftning om och nationellt genomförande av den framtida sammanhållningspolitiken. Dock ska hänsyn tas till att den regionala utvecklingspolitiken och det svenska genomförandet av EU:s sammanhållningspolitik är nära integrerade. Utredningen ska slutredovisas senast den 1 juni 2026⁵⁸ och utredaren kommer dessförinnan redovisa delar av arbetet i ett delbetänkande i juni 2025.

I regeringsförklaringen 2024 är den regionala utvecklingspolitiken inte särskilt framträdande, men nämns bland annat i samband med kommunal vuxenutbildning och yrkesutbildning, samt behov av ökad vårdkapacitet. I regeringsförklaringen aviseras även att ett vindkraftspaket ska läggas fram, som stärker de kommunala incitamenten för att bygga ut vindkraften.⁵⁹ I vårändringsbudgeten för 2025 föreslås ökade anslag för den kommunala vuxenutbildningen och yrkeshögskolan. Detta motiverades av den försämrade konjunkturen och läget på arbetsmarknaden.⁶⁰

I enlighet med budgetpropositionen för 2025 minskades anslaget och bemyndigandet för stöd till regional utveckling, bland annat till följd av effektivisering av stöd till regionala utvecklingsåtgärder och minskad statlig medfinansiering till Fonden för en rättvis omställning.⁶¹

---

⁵⁸ Regeringen. *Kommittédirektiv – Den framtida regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken*. (2024), s. 1, 5, 11–12.

⁵⁹ U. Kristersson. *Regeringsförklaringen – för ett rikare och tryggare Sverige*. (2024), s. 8, 12.

⁶⁰ U. Kristersson. *Regeringens proposition 2024/2025:99*. (2024), s. 38.

⁶¹ E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024/25:1, Utgiftsområde 19*. (2024), s. 41.

Transportbidraget, som Tillväxtverket ansvarar för, höjs 2025. Regeringen justerar den valutakurs som ska tillämpas för programperioden 2021–2027 för stöd som finansieras via EU-budgeten. Det innebär att valutakursen kommer närmare den faktiska kursen och möjliggör på så sätt ett högre nyttjande av EU-medel. Även om programmets budget i euro inte kommer att förändras så innebär det att beslutsutrymmet i svenska kronor både för Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning skulle öka.⁶²

Ett statsbidrag till det civila samhällets organisationer införs, i syfte att stärka deras förutsättningar att verka och göra insatser för en hållbar regional utveckling och landsbygdsutveckling.⁶³

Enligt budgetproposition för 2025 tillförs den bostadspolitiska utvecklingen i norra Sverige medel och i syfte att främja den gröna omställningen och nyindustrialiseringen.⁶⁴

Regeringen har beslutat att Tillväxtverket och Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (ESF-rådet) inte ska slås samman till en förvaltande myndighet. I Utredningen om hantering av EU-medels betänkande föreslogs bland annat en sammanslagning av Tillväxtverket och ESF-rådet till en förvaltande myndighet.⁶⁵ Detta avstyrkte Tillväxtverket i sitt remissvar.⁶⁶ Vidare föreslogs att ansvaret som förvaltande myndighet för Interregprogrammen Norra Periferin och Arktis, Aurora samt Sverige-Norge flyttas till Tillväxtverket. Sekretariatets placering omfattades inte av förslaget.⁶⁷ I budgetpropositionen för 2025 framhöll regeringen behovet av att effektivisera förvaltningen av EU-medel och att säkerställa en tydlig ansvarsfördelning mellan myndigheter som hanterar EU-medel.⁶⁸ Klimat- och näringslivsdepartementet meddelade dock Tillväxtverkets generaldirektör i februari 2025 att regeringen inte hade för avsikt att gå vidare med förslaget i utredningen, vilket underströks av att regeringen då även utlyste tjänsten som generaldirektör vid ESF-rådet. Regeringen har dock inte tagit ställning till utredningens förslag om att ansvaret som förvaltande myndighet för Interregprogrammen flyttas till Tillväxtverket.

Regeringen har aviserat en översyn av befintliga system och regelverk kopplade till samhällsplanering. Regeringen har aviserat att de avser att genomföra en översyn av befintliga system och regelverk för samhällsplanering i syfte att upprätta en mer sammanhållen ordning för nationell fysisk planering utifrån en samlad samhällsekonomisk analys. Översynen syftar till att förbättra förutsättningarna

---

⁶² E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024/25:1, Utgiftsområde 19*. (2024), s. 43, 45.

⁶³ Ibid. s. 40, 42.

⁶⁴ E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024/25:1, Utgiftsområde 18*. (2024), s. 29.

⁶⁵ P. Johansson. *En ny organisation för förvaltning av EU-medel, SOU 2024:22*. (2024), s. 22–23.

⁶⁶ Tillväxtverket. *Remissvar – En ny organisation för förvaltning av EU-medel, SOU 2024:22*. (2024), s. 1.

⁶⁷ P. Johansson. *En ny organisation för förvaltning av EU-medel, SOU 2024:22*. (2024), s. 344.

⁶⁸ E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024/25:1, Volym 1*. (2024), s. 25.

att väga olika intressen mot varandra i tidiga skeden, ge ökad nationell likvärdighet, ökad rättssäkerhet och bättre samordning mellan offentliga aktörer. Resultatet från översynen kan väntas påverka den regionala utvecklingspolitiken och förutsättningarna för god samhällsplanering och snabbare tillståndsprocesser, liksom statlig förutsägbarhet.⁶⁹ Produktivitetskommissionens förslag om en ny planlagstiftning med ventil i miljöbalken, som de presenterar i sitt delbetänkande som överlämnades till regeringen i april 2024⁷⁰, går emot Tillväxtverkets tidigare uttryckta ståndpunkt att det snarare än ventiler finns behov av nationell tvärssektoriell planering för att kunna hantera dessa målkonflikter proaktivt.⁷¹

Produktivitetskommissionens delbetänkande föreslår åtgärder kopplade till bättre regelarbete och stärkt lärande i kommuner och regioner.

Produktivitetskommissionens framhåller i sitt delbetänkande att för att främja enklare regler och förbättrad regeltillämpning behöver även kommuner och regioner bygga upp strukturer och förstärka regelarbetet. Vidare menar kommittén att uppföljning och lärande i kommuner och regioner behöver stärkas och föreslår inrättandet av ett kommunal- och regionalekonomiskt råd i syfte att bidra till ett ökat lärande och stärkt effektivitet.⁷²

En samlad strategi för nyindustrialiseringen och samhällsomvandlingen i norra Sverige har beslutats. I juni 2024 beslutade regeringen om en samlad strategi för att stärka utvecklingen i Norrbottens och Västerbottens län. Strategin innehåller insatser inom sju områden som regeringen bedömer särskilt viktiga för att nyindustrialiseringen och samhällsomvandlingen ska gå i takt: högt tempo genom innovativa arbetsformer, effektivare miljötillståndsprocesser, säkrad energiförsörjning, förstärkt transportinfrastruktur, utvecklad befolknings- och bostadsförsörjning, ökad kapacitet och flexibilitet i utbildning samt bättre kompetensförsörjning, samt stärkta förutsättningar för kommunal kapacitet.⁷³ I strategin uttrycker regeringen också ambitionen att underlätta för att kunskap om hantering av stora företagsetableringar och företagsexpansioner samlas och sprids. Det gäller både för strukturella frågor och för nya lösningar och arbetssätt. Regeringen avser även att följa behovet av kompletterande insatser till strategin och identifierar Omställningsallians Norr där Tillväxtverket, Region Norrbotten, Region Västerbotten samt länsstyrelserna i de två länen samverkar i gemensamma frågor som ett viktigt forum för att följa utvecklingen.⁷⁴

Flera övriga förslag och beslut till åtgärder på den nationella politiska arenan syftar till att stärka den gröna samhällsomvandlingen, särskilt i norra Sverige. Regeringen har

---

⁶⁹ E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024/25:1, Utgiftsområde 18*. (2024), s. 27.

⁷⁰ H. Lindblad. *Goda möjligheter till ökat välstånd*. (2024), s. 258.

⁷¹ Tillväxtverket. *Remissvar – enklare hantering av vattenfrågor vid planläggning och byggande*. (2024), s. 1.

⁷² H. Lindblad. *Goda möjligheter till ökat välstånd*. (2024), s. 26.

⁷³ Regeringen. *Strategi för nyindustrialiseringen och samhällsomvandlingen i Norrbottens och Västerbottens län*. (2024), s. 11–41.

⁷⁴ *Ibid*, s. 44.

även beslutat om andra åtgärder som kan väntas stärka den gröna samhällsomvandlingen i hela Sverige, med särskilt fokus på Norrbotten och Västerbotten, såsom ett accelerationskontor för att underlätta industrins omställning och andra åtgärder som syftar till att skynda på den gröna omställningen, utredningar och åtgärder kopplade till förenkling av tillståndsprocesser och tryggad energiförsörjning. För mer information om dessa, se avsnitt 7.1 Regional utvecklingspolitik. Tillväxtverket har fått fortsatt uppdrag att bistå regioner och kommuner vid varsel och omställning, inklusive företagsetableringar och företagsexpansioner, i näringslivet för perioden 2025–2027. Tillväxtverket har också fått i uppdrag att samordna relevanta aktörers arbete utifrån stora varsel som sker i näringslivet i Västerbottens och Västmanlands län, samt de varsel som, med anledning av dessa, sker i andra delar av landet. Uppdragen ska slutredovisas senast 31 mars 2028 respektive 31 mars 2026.^{75,76} I samband med Northvolts konkurs har Tillväxtverket fått i uppdrag att erbjuda Region Västerbotten upp till 3 miljoner kronor för att sätta upp en företagsjour.⁷⁷

Regional och lokal beredskapsförmåga och roll i det civila försvaret väntas bli en aktuell fråga under kommande år. På flera håll i exempelvis budgetpropositionen och den försvarspolitiska propositionen kopplades regional och lokal beredskapsförmåga till exempelvis service och livsmedelsförsörjning. Regioner och kommuners ansvar i det civila försvaret nämndes också.^{78,79} Utredningen om kommuners och regioners beredskap har bland annat analyserat vilket grundläggande ansvar och vilka huvudsakliga uppgifter som kommuner och regioner bör ha i fråga om förberedelser för och verksamhet under fredstida kriser och höjd beredskap. De har även analyserat ändamålsenligheten och effektiviteten i statens ordning för styrning, uppföljning och finansiering av kommuners och regioners förberedande uppgifter inför fredstida kriser och höjd beredskap. I sitt betänkande, som presenterades i september 2024, föreslås en ny lag om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap, samt förändringar i ordningen.⁸⁰ Detta skulle kunna indikera att regeringen kan väntas öka fokuset på dessa frågor framöver och sannolikt vidta åtgärder för att stärka regional och lokal beredskapsförmåga och betona det regionala och lokala ansvaret för civilt försvar.

Förslag om EU:s framtida sammanhållningspolitik och nästa programperiod bedöms komma till sommaren, sannolikt med ökat fokus på konkurrenskraft, försvar och en potentiell framtida utvidgning av unionen. Draghi framhåller i sin

---

⁷⁵ Regeringen. *Uppdrag till Tillväxtverket att bistå regioner och kommuner vid varsel och omställning under perioden 2025–2027*. (2024).

⁷⁶ Regeringen. *Uppdrag till Tillväxtverket att samordna arbetet med anledning av stora varsel i Västerbottens och Västmanlands län*. (2024).

⁷⁷ Regeringen. *Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Tillväxtverket, KN2025/00740*. (2025).

⁷⁸ E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024/25:1, Utgiftsområde 23*. (2024), s. 62, 65.

⁷⁹ P. Jonson. *Regeringens proposition 2024/25:34*. (2024), s. 117, 121.

⁸⁰ C. F. Graf. *Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig*. (2024), s. 15–28.

rapport att EU behöver säkerställa att den europeiska sammanhållningspolitiken förs på ett sätt som är i linje med ambitionen att öka innovation och genomföra den inre marknaden fullt ut. Han framhåller att detta kommer kräva nya former av investeringar i sammanhållning.⁸¹ Von der Leyen har betonat att sammanhållningspolitiken behöver stärkas och att regionerna bör vara i centrum. Hon framhåller även att nästa fleråriga budgetram för EU ska innehålla färre program,⁸² att sammanhållningspolitiken bättre ska anpassas till EU:s bredare prioriteringar, vara mer fokuserade, enklare och effektfulla, samt bidra till att mobilisera reformer och investeringar. Hon har även aviserat att den framtida sammanhållningspolitiken ska ses över i ljuset av framtida utvidgningsprocesser och huruvida sammanhållningspolitiken kan behöva anpassas till ett utvidgat EU och hur kandidatländernas institutionella konvergens kan påskyndas.⁸³ I tillägg till den uttalade ambitionen att öka medlemsländernas försvarsutgifter föreslår kommissionen i vitboken för europeiskt försvar att befintliga EU-instrument ska göras mer flexibla för att tillåta större försvarsinvesteringar. Här nämns att sammanhållningspolitiken redan bidrar till försvars- och säkerhetskapacitet.⁸⁴ Som komplement till detta har kommissionen föreslagit åtgärder för att inom pågående programperiod skapa flexibilitet och incitament att befintliga program används till finansieringen av försvars- och säkerhetskapacitet. Den 1 april 2025 presenterade kommissionen sitt förslag till detta, kopplat till halvtidsöversynen för Regionalfonden och Fonden för en rättvis omställning. Förslaget innehåller exempelvis satsningar kopplade till konkurrenskraft, innovation, försvar, överkomliga bostäder och östra gränsregionerna.⁸⁵ Vidare har kommissionen presenterat en ny förordning för att stimulera försvarsrelaterade investeringar inom EU-budgeten i syfte att stärka försvarsberedskapen 2030 och genomföra ReArm Europe-plattformen/Readiness 2030. Förslaget utvidgar bland annat tillämpningsområdet för STEP till att omfatta försvarsrelaterad teknik och produkter. Detta innebär att utvalda projekt inom ramen för bland annat Horisont Europa tilldelas en STEP-stämpel. Förslaget innebär dessutom bland annat att Horisont Europas Europeiska innovationsråd (EIC) kommer att omfatta startups som arbetar med innovationer med dubbla användningsområden (s.k. *dual use*) och försvarsrelaterade innovationer.⁸⁶ Kommissionen har också aviserat en förenklad struktur och genomförandemodell för EU:s fleråriga budgetram för

---

⁸¹ M. Draghi, *The Future of European Competitiveness – Part A*. (2024), s. 15.

⁸² U. von der Leyen. *Europe's Choice – Political Guidelines for the next European Commission 2024-2029*. (2024), s. 29.

⁸³ U. von der Leyen. *Mission Letter Raffaele Fitto*. (2024), s. 6–7.

⁸⁴ Europeiska kommissionen. *Joint white paper for European Defence Readiness 2030*. (2025), s. 17–18.

⁸⁵ Europeiska kommissionen. *Communication from the Commission to the European Parliament and the Council: A modernised Cohesion policy: The mid-term review*. (2025).

⁸⁶ Europeiska kommissionen. *Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulations (EU) 2021/694, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697, (EU) 2021/1153, (EU) 2023/1525 and 2024/795, as regards incentivising defence-related investments in the EU budget to implement the ReArm Europe Plan*. (2025).

perioden efter 2027 med bland annat färre program och en gemensam plan för varje land.⁸⁷

Även om det ännu är tidigt i processen kan det antas att betydande förändringar kan komma att föreslås inom sammanhållningspolitiken efter 2027. Till sommaren 2025 väntas förslag till regelverk för fondernas nästa programperiod att presenteras och förhandlingar väntas påbörjas därefter. Tillväxtverket har fått i uppdrag att bistå Regeringskansliet i förberedelserna inför och förhandlingarna om den europeiska sammanhållningspolitiken efter 2027. Tillväxtverket ska bland annat bidra med underlag och analyser utifrån kunskap och erfarenheter från tidigare och pågående programperiod.⁸⁸

Tillväxtverket lämnade den 2 september 2024 en skrivelse till Regeringskansliet gällande nästa programperiod för Europeiska regionala utvecklingsfonden. Tillväxtverket har i den bland annat framhållit att det finns en risk att ett ökat fokus på utvidgning indirekt innebär ett minskat fokus på andra frågor. Tillväxtverket konstatar vidare att en förändring av modell för utvecklingen av sammanhållningspolitiken skulle potentiellt kunna innebära stora förändringar både i programstruktur och arbetssätt.

Utöver detta presenterar Tillväxtverket ett antal förslag till utveckling och förenkling av Regionfonden i kommande arbete.⁸⁹ Ett myndighetsgemensamt inspel för en stark EU-politik för grön konkurrenskraft och sammanhållning har skickats till Regeringskansliet den 20 februari 2025. Skrivningen togs fram på initiativ av generaldirektörerna för Tillväxtverket, Vinnova, Energimyndigheten och Naturvårdsverket som inspel inför utformningen av kommande programperiod.⁹⁰

I utredningen om hantering av EU-medels betänkande föreslås bland annat att antalet regionala program inom Europeiska regionala utvecklingsfonden bör minska under kommande programperiod samt att dagens strukturfondspartnerskap ersätts med mer strategiskt orienterade partnerskap som har fokus på utlysningsskedet.⁹¹ Regeringen har överlämnat en proposition till riksdagen där de föreslår att lagen (2007:459) om strukturfondspartnerskap ska upphöra att gälla den 1 augusti 2025.⁹² Bestämmelserna om att strukturfondspartnerskap ska bildas, om hur strukturfondspartnerskapen ska vara sammansatta och om jäv ska fortsätta att gälla till utgången av oktober 2025 för strukturfondspartnerskap som bildats före

---

⁸⁷ U. von der Leyen. *Europe's Choice – Political Guidelines for the next European Commission 2024-2029*. (2024), s. 29.

⁸⁸ Regeringen. *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Tillväxtverket*. (2024).

⁸⁹ Tillväxtverket. *Tillväxtverkets ståndpunkt avseende förvaltningen av Regionalfonden efter 2027, Dnr Å 2024-1751*. (2024).

⁹⁰ Energimyndigheten, Naturvårdsverket, Tillväxtverket, Vinnova. *Myndighetsgemensamt inspel för en stark EU-politik för grön konkurrenskraft och sammanhållningspolitik, Dnr Å 2025-386*. (2025).

⁹¹ P. Johansson. *En ny organisation för förvaltning av EU-medel, SOU 2024:22*. (2024), s. 22-23.

⁹² Regeringen. *Regeringens proposition 2024/25:158 Upphävande av lagen om strukturfondspartnerskap*. (2025)

ikraftträdandet. Den prioriterande rollen föreslås upphöra att gälla 1 augusti. Enligt propositionen avser regeringen att ersätta strukturfondspartnerskapen med partnerskap som har en mer strategisk roll, där tonvikten i arbetet ligger i utlysningssfasen i stället för på prioriteringsarbetet. Riksdagen förväntas fatta beslut om propositionen den 4 juni 2025.⁹³ Partnerskapens förändrade roll kommer bland annat att påverka Tillväxtverkets verksamhet.

Se även avsnitt 7.3.1 Konkurrenskraft, industrifrågor och företagens gröna och digitala omställning om potentiella förändringar i nästa fleråriga budgetram.

7.1.1. Kommentar gällande potentiell påverkan på Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet

Pågående utredning av den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitikens framtid kan, beroende på utfall, väntas påverka Tillväxtverkets roll och ansvar inom politikområdet, uppdrag och verksamhet. Potentiellt kan det innebära omfattande förändringar. I väntan på att utredningens resultat redovisas kan det samtidigt antas att regeringen inte kommer att föreslå eller besluta om större förändringar inom regional utvecklingspolitik på kort sikt. Förslaget att ansvaret som förvaltande myndighet för Interregprogrammen flyttas till Tillväxtverket skulle dessutom få konsekvenser för Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet. Om utredaren bedömer att en statlig myndighet bör ha ett övergripande ansvar inom den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitikerna bör utredaren lämna förslag på vilka uppgifter som bör ingå i den statliga myndighetens ansvar och hur ansvaret kan avgränsas i förhållande till andra statliga myndigheters ansvar.

Med Tillväxtverkets kompetens och erfarenheter kan myndigheten bistå med relevanta analyser och kunskapsunderlag kopplade både till Sveriges och EU:s framtida regionala utvecklingspolitik, inklusive i förberedelserna inför och förhandlingarna om den europeiska sammanhållningspolitiken. Tillväxtverket har genom sina uppgifter och uppdrag bland annat kunskap och god insyn i vad som prioriteras i olika delar av landet.

Ett ökat fokus på regionala och lokala beredskapsfrågor kan påverka Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet inom samtliga politikområden, i synnerhet när Tillväxtverket blir beredskapsmyndighet. Det blir i det sammanhanget även viktigt att klargöra hur kommuner, regioner, Länsstyrelser och Tillväxtverkets roller ska komplettera varandra.

Regeringens avsikt att under mandatperioden följa utvecklingen och behovet av kompletterande insatser kopplade till nyindustrialiseringen och samhällsomvandlingen i Norrbottens och Västerbottens län kan potentiellt påverka Tillväxtverket pågående uppdrag och verksamhet. Tillväxtverket besitter kunskap och

---

⁹³ Sveriges riksdag. *Upphävande av lagen om strukturfondspartnerskapet*. (2025). https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/betankande/upphavande-av-lagen-om-strukturfondspartnerskap_hc01nu22/, (2025-04-25).

erfarenheter kopplade till hantering av stora företagsetableringar och företagsexpansioner och skulle potentiellt kunna ha en roll i regeringens ambition att samla och sprida kunskap om detta.

Översynen av befintliga system och regelverk för samhällsplanering i syfte att upprätta en mer sammanhållen ordning för nationell fysisk planering kan väntas beröra Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet, då myndigheten har en central roll i detta och kan leda till utökade uppdrag inom nationell fysisk planering och regional strategisk planering. Översynen har bland annat en tydlig koppling till omvandling i Norrbotten och Västerbotten och således kan Tillväxtverkets uppdrag kopplat till detta komma att påverkas. Översynen kan påverka inställningen på regional nivå, då den stärker kopplingen mellan stat och lokal nivå. Översynen kan då påverka Tillväxtverkets arbete med regionalt utvecklingsansvariga och det pågående arbetet med att stärka den regionala strategiska planeringen och regionernas kapacitet. I tillägg kan Tillväxtverkets uppdrag som riksintressemyndighet och arbete med beredskap påverkas. Tillväxtverkets kunskap och erfarenheter på området, exempelvis kopplade till regional och nationell planering liksom riksintressemyndighet, kan behövas i en sådan översyn.

Inom ramen för Tillväxtverkets uppdrag att bistå regioner och kommuner vid varsel och omställning och de uppdrag som har beröring på samhällsomvandling och norra Sverige deltar Tillväxtverket i en operativ arbetsgrupp och en strategisk arbetsgrupp kopplat till varslet på Northvolt och deltagit aktivt i efterföljderna av Northvolts konkurs. Även i ljuset av Tillväxtverkets nya uppdrag kopplat till att bistå kommuner och regioner vid varsel och omställning kan verksamheten väntas fortlöpa, men påverkas av den fortsatta utvecklingen.

Tillväxtverket har under en längre tid arbetat med halvtidsöversynen för de nio regionalfondsprogrammen och Fonden för en rättvis omställning och klara med detta i enlighet med det ursprungliga regelverket. Nu pågår en analys av möjligheterna i förslagen inom halvtidsöversynen för Regionalfonden och Fonden för en rättvis omställning ut ett svenskt perspektiv pågår. Tillväxtverket analyserar i nuläget bland annat intresset för de föreslagna insatserna i regionalfondsprogrammen. Detta sker i dialog med regionerna Beroende på utfallet av förhandlingarna om nästa programperiod för den europeiska sammanhållningspolitiken kan potentiella förändringar komma att påverka Tillväxtverkets verksamhet. Det är ännu oklart vad en sådan struktur skulle få för påverkan och konsekvenser för de förvaltande myndigheterna i Sverige kopplat till ansvar och roll, men också gällande flernivåsamverkan. Ett exempel på detta är indikationerna på ett ökat fokus på försvar och säkerhet i sammanhållningspolitiken, vilket sannolikt kommer medföra ökat behov av kompetens inom dessa områden. I det fall att färre program och en gemensam plan för varje land beslutas kan det få stora effekter på Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet.

Oavsett hur den framtida europeiska sammanhållningspolitiken kommer att utformas så är samverkan mellan regioner och mellan sektorer centrala och här kan Tillväxtverket ha en fortsatt viktig roll. Att kommissionen ska se över förutsättningarna för en utvidgning och potentiella behov av ändrade policyer

kopplade till detta kan påverka Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet. En potentiell framtida utvidgning av EU kan få effekt på europeiska sammanhållningspolitiken och på så sätt Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning. Potentiella nya medlemsländer skulle sannolikt också påverka budgetutrymmet eller fördelningen mellan medlemsländerna, samt potentiellt även vilka regioner som kan få stöd.

7.2. Sammanhållen landsbygdspolitik

Landsbygdspolitiken ses över och utreds. I budgetpropositionen för 2025 kan inga ambitionsförändringar inom politikområdet utläsas som kan väntas påverka Tillväxtverkets verksamhet, uppdrag eller målgrupper. Utöver utredningen om framtidens regionala utvecklingspolitik och landsbygdspolitik har regeringen tidigare även aviserat en översyn av den sammanhållna landsbygdspolitiken med målet att föreslå en ny landsbygdspolitisk proposition våren 2026.⁹⁴ Tillväxtverket har i uppdrag att bistå Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) i arbetet med en översyn av landsbygdspolitiken.⁹⁵ Direktivet säger att Tillväxtverket löpande ska bistå med leveranser som Regeringskansliet efterfrågar och som myndigheten, med hänsyn till bland annat resursläge och kompetensområde, har kapacitet att ta fram. När och hur underlag ska levereras kommer att avgöras av Regeringskansliets fortsatta arbete, de resurser som myndigheten sätter av för uppdraget och den löpande dialogen mellan uppdragsgivare och uppdragstagare. Två kunskapsunderlag har tagits fram av Tillväxtverket. En rapport diskuterar hur regionerna i Sverige arbetar med konsekvensbedömning och uppföljning av verksamheter utifrån geografiska eller landsbygdspolitiska perspektiv.⁹⁶ Den andra rapporten ger en översikt kring hur strukturfonderna bidrar till genomförandet av landsbygdspolitiken.⁹⁷ Tillväxtverket har i tillägg fortsatt löpande avstämningar med representanter från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet för att strukturera och följa arbetet och genomfört ett antal aktiviteter på ämnet. Under våren 2025 hålls dessutom ett antal seminarier tillsammans med Landsbygds- och infrastrukturdepartementet med utgångspunkt i de framtagna kunskapsunderlagen och ett antal del- och slutrapporter som Tillväxtverket har tagit fram, alla med bäring på utvecklingen i Sveriges landsbygder. Syftet är att diskutera framtida insatser kopplat till den kommande landsbygdspropositionen.

I Tillväxtverkets nya instruktion har den sammanhållna landsbygdspolitiken skrivits in. Tillväxtverket har haft uppdrag kopplade till den sammanhållna landsbygdspolitiken länge, men i ändringen av instruktionen har detta förts in i

---

⁹⁴ Regeringskansliet. *Landsbygdernas framtid är Sveriges framtid*. (2023), <https://www.regeringen.se/artiklar/2023/11/landsbygdernas-framtid-ar-sveriges-framtid/> (2024-11-04).

⁹⁵ Regeringskansliet. *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Tillväxtverket*. (2025).

⁹⁶ P. Cras. *Lika men olika: Tas särskild hänsyn till landsbygders förutsättningar i planeringen för regional utveckling?* (2025).

⁹⁷ Oxford Research. *Regionalfondens bidrag till landsbygdspolitiken*. (2025).

instruktionen. Tillväxtverket ska verka för att regeringen mål för den sammanhållna landsbygdspolitiken uppnås och bidra till samordningen och genomförandet av den sammanhållna landsbygdspolitiken, samt tillhandahålla analyser för kunskapsutveckling och kunskapsförmedling inom den sammanhållna landsbygdspolitiken.⁹⁸

Till följd av valutakursändringen i budgetpropositionen för 2025 ökas medlen för livsmedelsstrategin under de kvarvarande åren av den strategiska planen, dvs. 2025–2027, och ytterligare medel tillförs för att nå målen i livsmedelsstrategin.⁹⁹ Samtidigt justeras den statliga medfinansieringen ned.¹⁰⁰ Livsmedelsstrategin 2.0 presenterades av regeringen i mars 2025¹⁰¹ och medel har tillskjutits i detta syfte. Den uppdaterade livsmedelsstrategin fokuserar bland annat på robustheten i livsmedelskedjan och ambitionen är att öka fokus och ambitioner för att stärka livsmedelskedjans konkurrenskraft, förbättra lönsamheten och se till att produktionen av svensk mat ökar.¹⁰² Tillväxtverket får nya uppdrag att inom ramen för Livsmedelsstrategin 2.0 utlysa särskilda medel för uppdateringar av de regionala livsmedelsstrategierna under 2025, samt medel för regionala tematiska kraftsamlingar under 2026–2030. I tillägg sker justeringar i de befintliga sex uppdragen kopplade till Livsmedelsstrategin.¹⁰³ I vårändringsbudgeten för 2025 föreslås omfördelning av 22 miljoner kronor från anslag 1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor, av vilka 14 miljoner kronor tilldelas anslag 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur och 8 miljoner kronor tilldelas UO 1 Rikets styrelse.¹⁰⁴

Vidare skjuts medel till för att finansiera Jordbruksverkets investeringsstöd för konkurrenskraft i syfte att modernisera produktionsanläggningar inom den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken.¹⁰⁵ I vårändringsbudgeten för 2025 föreslås ett ökat bemyndigande för anslag 1:13 Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare 2023–2027 för åren 2026–2029 med hänvisning till den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken.¹⁰⁶

Den parlamentariska Utjämningskommittén har sett över den kommunalekonomiska utjämnningen i syfte att säkerställa att den ger kommuner och regioner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att tillhandahålla välfärd och annan kommunal service trots skillnader i skattekraft och strukturella förändringar. I slutbetänkandet föreslogs

---

⁹⁸ Regeringskansliet. *Förordning (2009:145) med instruktion för Tillväxtverket, t.o.m. SFS 2025:266.* (2025). <https://rkrattsbaser.gov.se/sfst?bet=2009:145>, (2025-04-09).

⁹⁹ E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024/25:1, Utgiftsområde 23.* (2024), s. 62–63.

¹⁰⁰ Ibid, s. 81.

¹⁰¹ Regeringskansliet. *Livsmedelsstrategi 2.0.* (2025).

¹⁰² E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024/25:1, Utgiftsområde 23.* (2024), s. 3, 15.

¹⁰³ Regeringen. *Uppdrag till Tillväxtverket att genom åtgärder under perioden 2025–2030 inom ramen för Livsmedelsstrategin 2.0 och ändring av uppdraget att genomföra åtgärder under 2020–2025 inom ramen för livsmedelsstrategin.* (2025).

¹⁰⁴ U. Kristersson. *Regeringens proposition 2024/25:99.* (2025), s. 53.

¹⁰⁵ E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024/25:1, Utgiftsområde 23.* (2024), s. 62–63.

¹⁰⁶ U. Kristersson. *Regeringens proposition 2024/25:99.* (2025), s. 52–53.

flera förändringar för kommunerna och regionerna.¹⁰⁷ Tillväxtverket har välkomnat delar av utredningens förslag, inklusive förslag till principiella utgångspunkter för den kommunalekonomiska utjämningen och en huvudregel angående generella statsbidrag, men har valt att avstå från att ta ställning till vissa av förslagen.¹⁰⁸

En ny EU-vision för jordbruk och livsmedel har tagits fram. Kommissionen har presenterat en vision för jordbruk och livsmedel med fokus på långsiktig konkurrenskraft och hållbarhet inom jordbruks- och livsmedelssektorn.¹⁰⁹

7.2.1. Kommentar gällande potentiell påverkan på Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet

Pågående översyn av landsbygdspolitiken liksom utredningen av den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitikens framtid kan, beroende på utfall, väntas påverka Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet inom landsbygdspolitiken. Utredningen och översynen innebär i tillägg att Tillväxtverkets uppdrag att följa upp den sammanhållna landsbygdspolitiken, där den senaste uppföljningen presenterades i september 2024, påverkas.

I Livsmedelsstrategin 2.0 förlängs fyra av Tillväxtverkets sex uppdrag inom samordning och förenkling från Livsmedelsstrategin. Två av uppdragen (inom kompetensförsörjning och regelanalys) avslutas 2025. Uppdrag kopplade till regionalt initiativ är nya och innebär att Tillväxtverket under 2025 ska utlysa 21 miljoner kronor till länsstyrelser och regioner för uppdatering av de regionala livsmedelsstrategierna utifrån Livsmedelsstrategin 2.0. Dessutom ska Tillväxtverket under perioden 2026–2030 utlysa 6 miljoner kronor årligen för regionala tematiska kraftsamlingar utifrån de tre fokusområdena i Livsmedelsstrategin 2.0: ökad robusthet i livsmedelskedjan, exportfrämjande samt svensk kvalitet och gastronomi. Investeringsstödet för konkurrenskraft inom den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027 kan väntas innebära medel till industrin. Stödet kommer att hanteras av Statens jordbruksverk men Tillväxtverket skulle kunna involveras givet myndighetens uppdrag inom bland annat industri, konkurrenskraft, norra Sverige och kapitalförsörjning och bör kunna se över investeringslösningar. Omfördelningen av medel i vårändringsbudgeten för 2025 bedöms inte påverka Tillväxtverkets uppdrag avseende Livsmedelsstrategin 2.0, men kan påverka myndighetens samordningsuppdrag om nya samordningsbehov identifieras. Det ökade bemyndigandet kopplat till den gemensamma jordbrukspolitiken skulle kunna

---

¹⁰⁷ Utjämningskommittén. *Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn, del 1, SOU 2024:50*. (2024).

¹⁰⁸ Tillväxtverket. *Remissvar Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn, Dnr Å2024-1562*. (2024).

¹⁰⁹ Europeiska kommissionen. Meddelande från Kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – En vision för jordbruk och livsmedel – en attraktiv jordbruks- och livsmedelsindustri för kommande generationer. (2025).

innebära nya samarbeten och gemensamma satsningar myndigheter emellan, såsom samfinansiering med regionalfonden.

Möjligtvis kan produktivitetskommissionens förslag till översyn av bostadspolitiken och tillståndsprocesserna och förenkling kopplade till dessa komma att påverka Tillväxtverkets uppdrag eller verksamhet indirekt.

Det ökade politiska fokuset på försörjningsberedskap kan påverka Tillväxtverkets uppgift att främja tillgängligheten till och genomföra analyser av grundläggande kommersiell service och viss offentlig service för företag och medborgare i serviceglesa områden. Även pågående uppdrag kopplade till bland annat att fördela medel till kommersiell service i gles- och landsbygder, ta fram metodstöd för regionala serviceprogram, samt fördela medel till särskilt driftstöd i sårbara och utsatta glesbygdsområden, kan komma att beröras av den politiska utvecklingen på detta område och vara relevanta kan vara relevanta ur ett beredskapsperspektiv och påverkas.

Den nya vision inom EU kopplad till jordbruk och livsmedel väntas påverka Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet indirekt då den påverkar förutsättningarna för Livsmedelsstrategin.

7.3. Näringspolitik

7.3.1. Konkurrenskraft, industrifrågor och företagens gröna och digitala omställning

I Tillväxtverkets nya instruktion ökar fokuset på att främja näringslivets konkurrenskraft och Tillväxtverkets ansvar för industrin betonas. En att Tillväxtverkets huvuduppgifter ska vara att främja näringslivets konkurrenskraft, istället för att, som tidigare, främja hållbar näringslivsutveckling. Dessutom nämner den nya instruktionen de insatser för näringslivets utveckling och omställning som Tillväxtverket ska genomföra ska inkludera industrin. Tillväxtverket insatser ska även beakta miljö- och klimatomständigheter, istället för att, som tidigare, verka för det. Skrivningen om att Tillväxtverket ska tillgängliggöra information inom miljöteknikområden och ansvara för förvaltningen av den databas över svenska miljöteknikföretag och den karta över svenska referensanläggningar som tagits fram, vilket har resulterat i webbplatsen Swedish Cleantech¹¹⁰, har strukits.¹¹¹

Tillväxtverket har fått nya uppdrag kopplade till grön omställning. Tillväxtverket har fått i uppdrag att erkänna strategiska tillverkningsprojekt enligt förordningen om nettonollindustrin, att samla in och på en webbplats samlat tillhandahålla information om finansieringsmöjligheter, tjänster för affärsstöd,

---

¹¹⁰ Swedish Cleantech. *Webbplatsen för svenska miljöteknikföretag som vill växa*. (2025). <https://swedishcleantech.se/>, (2025-04-09).

¹¹¹ Regeringskansliet. *Förordning (2009:145) med instruktion för Tillväxtverket, t.o.m. SFS 2025:266*. (2025). <https://rkrattsbaser.gov.se/sfst?bet=2009:145>, (2025-04-09).

tillståndsprocesser och kontaktpunkter kopplade till förordningen om nettonollindustrin och förordningen om kritiska råmaterial, samt att upprätta förteckning över stora företag som använder kritiska råmaterial.¹¹² Däremot har ingen myndighet ännu tilldelats uppdraget i förordningen att ansvara för övervakning av värdekedjor. Tillväxtverket har förordnat att myndigheten själv tilldelas det ansvaret.¹¹³ Varje medlemsland ska rapportera resultatet av övervakningen vart fjärde år, med start den 15 mars 2027.¹¹⁴ Regeringens beslut om ansvar för att genomföra övervakningen kan därför väntas innan dess. Tillväxtverket har även fått i uppgift att representera Sverige vid förhandlingar om sekundärlagstiftning i expertgruppen för nettonolltekniker och försörjningskedjor samt i kommittén för nettonollteknik. För att främja genomförandet av förordningen om nettonollindustrin och underlätta kunskapsutbyte mellan medlemsstater har plattformen för ett nettonoll-Europa inrättats, som består av EU-kommissionen och medlemsstaterna. Inom plattformen pågår arbetet med att inrätta fyra arbetsgrupper som ska bestå av nationella experter. Representanter från Tillväxtverket förväntas utses av Regeringskansliet att delta och representera Sverige i arbetsgruppen för strategiska projekt och finansiering, samt arbetsgruppen för tillstånd och accelerationsområden. Länsstyrelserna i Västerbottens, Dalarna, Stockholm, Örebro, Västra Götaland och Skåne län har fått uppdraget att vara kontaktpunkter enligt EU-förordningarna om kritiska råmaterial och nettonollindustrin. De ska vara kontaktpunkter även för projekt som är belägna i andra län.¹¹⁵

Regeringen har även beslutat om en kommitté i form av ett accelerationskontor för att underlätta industrins omställning till fossilfria produktionsprocesser, exempelvis genom att bidra till en mer effektiv tillståndsprovning, andra åtgärder inom statlig förvaltning och identifiera och omhänderta investerings- och etableringshinder. Kommittén ska föra en nära dialog med Tillväxtverket.¹¹⁶

Tillväxtverket har i tillägg fått i uppdrag att genomföra och förstärka insatser för att definiera och undanröja hinder för industrins konkurrenskraft och gröna omställning i hela Sverige och ska under genomförandet ha kontakt med Accelerationskontoret. Det senare uppdraget ska slutredovisas senast den 15 mars 2027 i samband med uppdraget att samordna arbetet på nationell nivå för att stödja nyindustrialiseringen

---

¹¹² Regeringen. *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Tillväxtverket*. (2024).

¹¹³ Tillväxtverket. *Analys av genomförandet av förordningen om nettonollindustrin, Å 2024-105:01*. (2024), s. 61.

¹¹⁴ Europeiska unionens officiella tidning. *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735*. (2024), s. 57.

¹¹⁵ Regeringskansliet. *Six länsstyrelser får uppdrag att samordna och underlätta tillståndsprocesser*. (2025). <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/12/six-lansstyrelser-far-uppdrag-att-samordna-och-underlatta-tillstandsprocesser/>, (2025-03-26).

¹¹⁶ Regeringen. *Kommittédirektiv - Accelerationskontor för att underlätta industrins omställning*. (2024), s. 1 och 4.

och samhällsomvandlingen i Norrbottens och Västerbottens län slutredovisas.¹¹⁷ En första delrapport överlämnades den 8 april 2025.¹¹⁸

På den nationella politiska arenan väntas en ny industristrategi och en innovationsproposition har presenterats. Regeringen har aviserat en ny industristrategi som ska sätta ramarna för hur Sverige ska vara världsledande inom innovation och hållbar industriell produktion av varor och tjänster.^{119,120} Vinnova har haft i uppdrag att identifiera och föreslå strategiskt viktiga tekniker för Sverige¹²¹ och rekommenderar i sin rapport att regeringen satsar på en sammanhållen teknikpolitik inom sex prioriterade teknikområden: artificiell intelligens och autonoma system för samhällsomställning; avancerad digital teknik för produktivitet och säkerhet; kvantteknik för säkerhet och industriella tillämpningar; energiteknik för fossilfri elektrifiering; material- och produktionsteknik för omställning; bioteknik för hälsa och klimatomställning. Vinnova framhåller att inom varje teknikområde behövs en kombination av forskningssatsningar, infrastruktur för forskning och tester, utvecklade förutsättningar för startup-bolag, samverkan mellan olika aktörer och nationell finansiering som kan växla upp effekten av EU:s satsningar. Vidare föreslås bland annat att regeringen tar initiativ till en funktion för styrning och koordinering av Sveriges teknikpolitik.¹²² Slutsatserna i denna analys kan delvis komma att påverka den nya svenska industristrategins innehåll och inriktning.

Regeringen har också beslutat om en utredning som ska bidra till att stärka och utveckla Sveriges internationella klimatarbete. Utredaren ska kartlägga möjligheter för svenska företag att bidra i genomförandet av andra länders nationella klimatplaner och föreslå åtgärder där utökade eller stärkta svenska insatser kan bidra till att driva på klimatarbetet i andra länder. Vidare ska bland annat affärsmöjligheter för svenska företag i genomförandet av andra länders nationella klimatplaner kartläggas. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 december 2026.¹²³

Regeringen presenterade i december 2024 en forsknings- och innovationsproposition som riktar in sig på excellens, internationalisering och innovation. Propositionen lyfter bland annat Sveriges forsknings- och teknikintensiva näringsliv och regeringen föreslår bland annat åtgärder som syftar till att främja forskning och innovation för

---

¹¹⁷ Regeringen. *Uppdrag till Tillväxtverket att genomföra insatser för industrins konkurrenskraft och gröna omställning*. (2024), s. 1.

¹¹⁸ Tillväxtverket. *Delrapport 1 – återsrapportering gällande uppdrag att genomföra och förstärka insatser för att definiera och undanröja hinder för industrins konkurrenskraft och gröna omställning i hela Sverige, Dnr 2024–3419:02*. (2025).

¹¹⁹ E. Svantesson. *Regeringens proposition 2023/24:1 Utgiftsområde 24*. (2024), 42.

¹²⁰ E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024:25:1, Utgiftsområde 24*. (2024), s. 41.

¹²¹ Regeringen. *Uppdrag att identifiera och föreslå strategiskt viktiga tekniker för Sverige*. (2024), s. 1–3.

¹²² J. Dypbukt, K. Hallding, D. Johansson, N. Lundin., G. Marklund, L. Stenberg, A. Zika-Viktorsson. *Strategiska tekniker för Sverige*. (2024).

¹²³ Regeringen. *Kommittédirektiv – Utveckla och stärka det svenska internationella klimatarbetet*. (2024), s. 1.

banbrytande och strategisk teknik. Även exempelvis forskning som bidrar till kunskap och innovation för att genomföra den gröna omställningen på bästa sätt nämns.¹²⁴

Flera politiska åtgärder kopplas till en ökad och trygg energiförsörjning, både i form av policyåtgärder och pågående utredningar. Energiförsörjningen är en förutsättning för exempelvis grön och digital omställning och industriell omvandling, inklusive nyindustrialisering och samhällsomvandling i Norrbottens och Västerbottens län. Budgetpropositionen för 2025 innehöll flera åtgärder som syftar till att säkra en ökad och trygg energiförsörjning. Detta inkluderar åtgärder i energisystemet, förutsättningar för ny kärnkraft, effektivare utbyggnad av vindkraft och transportsektorns klimatomställning.¹²⁵ Ett flertal utredningar har också beslutats, såsom Ett elsystem med tydligt systemansvar, hög leveranssäkerhet och långsiktiga planeringsförutsättningar som ska slutredovisas den 25 april 2025,¹²⁶ En nationell samordnare för utbyggnad av kärnkraft som ska slutredovisas den 31 december 2026,¹²⁷ samt Ny kärnkraft i Sverige – ett andra steg som ska slutredovisas den 27 februari 2026.¹²⁸

Kommittén Initiativet Fossilfritt Sverige ska bland annat stödja näringslivets omställning till fossilfrihet och analysera hur Fossilfritt Sveriges arbetssätt kan få fortsatt användning och spridning både nationellt och internationellt samt hur verksamheten skulle kunna organiseras och finansieras efter 2024. Detta ska slutredovisas den 31 december 2024.¹²⁹ Fossilfritt Sverige publicerade i november 2024 en rapport där de har studerat hur fyra generella hinder för grön omställning (långsamma och oförutsägbara tillståndprocesser, otydlighet gällande kortsiktig tillgång till billig fossilfri el, kompetensbrist och brist på riskdelningsmodeller för långsiktiga och stabila spelregler) kan undanröjas och har hanterats under regeringens hittillsvarande mandatperiod. I rapporten konstateras det att det finns behov av ökad tydlighet och minimerad politisk risk för företag. Vidare dras slutsatsen att regeringen har tagit sin an de fyra hindren på ett effektivt sätt och att Sverige har unika förutsättningar att öka takten i utvecklingen av fossilfri konkurrenskraftig industri. Vidare föreslås 13 prioriterade politiska åtgärder framöver, främst med fokus på finansiering och marknad med beröring på bland annat Klimat- och Industrikliven, liksom att bidrag till hamnar och flygplatser bör villkoras klimatkrav. Övriga förslag till åtgärder berör bland annat att regeringen bör se över det kommunala vetot och att klimaträttsutredningens förslag om förhandsbesked genomförs.¹³⁰ I

---

¹²⁴ U. Kristersson. *Regeringens proposition 2024/25:60, Forskning och innovation för framtid, nyfikenhet och nytta.* (2024), s. 2, 83.

¹²⁵ E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024:25:1, Utgiftsområde 21.* (2024), s. 29–32.

¹²⁶ Regeringen. *Kommittédirektiv – Ett elsystem med tydligt systemansvar, hög leveranssäkerhet och långsiktiga planeringsförutsättningar.* (2024), s.1.

¹²⁷ Regeringen. *Kommittédirektiv – En nationell samordnare för utbyggnad av kärnkraft.* (2024), s. 1.

¹²⁸ Regeringen. *Kommittédirektiv – Ny kärnkraft i Sverige – ett andra steg.* (2023), s.1–2.

¹²⁹ Regeringen. *Kommittédirektiv – Tilläggsdirektiv till Initiativet Fossilfritt Sverige.* (2022), s. 1.

¹³⁰ Fossilfritt Sverige. *De fyra största hindren för industrins klimatomställning.* (2024), s. 3–4, 38–39.

vårändringsbudget för 2025 föreslogs även en omfördelning av med 2,19 miljarder kronor från anslag 1:16 Klimatinvesteringar till anslag 1:18 Industriklivet. Förstärkningen av industriklivet syftar till att minska utsläppen av växthusgaser inom industrin och stärka den svenska konkurrenskraften.¹³¹

Betänkanden om cirkulär ekonomi och artificiell intelligens har presenterats. Kommittén om ekonomiska styrmedel för att främja omställningen till en cirkulär ekonomi presenterade sitt betänkande i oktober 2024. I betänkandet konstateras bland annat att flera myndigheter, däribland Tillväxtverket, har stark beröring med cirkulär ekonomi. Kommittén föreslår inga konkreta författningsförslag, men konstaterar att ekonomiska styrmedel har en roll att spela för att en samhällsekonomisk effektiv omställning till en mer cirkulär ekonomi ska utvecklas.¹³²

Kommittén AI-kommissionen hade i uppdrag att identifiera behov av och lämna förslag till åtgärder som kan bidra till att stärka utvecklingen och användningen av artificiell intelligens i Sverige på ett hållbart sätt.¹³³ I betänkandet lämnas konkreta förslag för att utveckla användningen av AI inom offentlig förvaltning, underlätta för innovation och bidra till en säker och etisk utveckling av tekniken, Förslagen har grupperats i fem kluster: Politiskt ledarskap behövs, Ett kunskapslyft för alla, Framtidssäkrad välfärd, Forskning i världsklass, samt Innovation för utveckling. Bland annat presenteras förslag till nya utredningar, uppdrag till myndigheter och utökat statligt åtagande i form av finansiering. Få av förslagen är riktade mot företagen.¹³⁴ Europeiska rådet har uppmanat kommissionen att presentera förslag i syfte att stärka EU:s tekniska förmåga, påskynda den digitala omvandlingen i alla branscher, tillvarata dataekonomins möjligheter samtidigt som integritet och säkerhet säkerställs, samt främja utvecklingen av innovativ teknik senast i juni 2025.¹³⁵ EU ska etablera sju AI-fabriker i syfte att stärka EU:s konkurrenskraft inom området och Sverige har valts ut som värd för en av AI-fabrikerna. Nationell akademisk infrastruktur för superdatorer har fått ansvaret för AI-fabriken MIMER, Linköpings universitet ska vara värd och Rise samarbetspartner.¹³⁶

Kvinnors företagande kan väntas fortsatt vara en prioriterad fråga för regeringen i syfte att bland annat stärka Sveriges konkurrenskraft. Flera uppdrag är redan beslutade, såsom uppdraget till Tillväxtverket att genomföra insatser som syftar till att förbättra förutsättningarna för kvinnors företagande och ägande.¹³⁷ I budgetpropositionen för 2025 betonade regeringen att förutsättningarna

---

¹³¹ U. Kristersson. *Regeringens proposition 2024/25:99*. (2025), s. 49.

¹³² C G. Fernlund, M. Ljunggren, P. Söderholm. *Om ekonomiska styrmedel för en mer cirkulär ekonomi*. (2024), s. 15.

¹³³ Regeringen. *Kommittédirektiv – Förstärkt AI-förmåga i Sverige*. (2023), s.1.

¹³⁴ C-H. Svanberg. *AI-kommissionens färdplan för Sverige*. (2024), s. 14.

¹³⁵ Europeiska rådet. *Budapestförklaringen om den nya given för den europeiska konkurrenskraften*. (2024).

¹³⁶ EUHPC. *Selection of the First Seven AI Factories to Drive Europe's Leadership in AI*. (2025). https://eurohpc-ju.europa.eu/selection-first-seven-ai-factories-drive-europes-leadership-ai-2024-12-10_en, (2025-03-26).

¹³⁷ Regeringen. *Uppdrag om kvinnors företagande och ägande*. (2023), s. 1.

för kvinnor att driva och utveckla företag skulle förbättras. Regeringen uttryckte också en förväntan på Tillväxtverket att inom ramen för uppdraget ska bidra till att offentliga insatser binder samman olika politikområden för att stärka kvinnors ställning som företagare och samtidigt bidra till ökade investeringar i svenska företag.¹³⁸

Inom EU prioriterar regeringen bland annat konkurrenskraftsfrågor och motsätter sig kortsiktiga europeiska regleringar. Regeringen stödjer att konkurrenskraft står högt på EU:s agenda och framhåller i EU-deklarationen behovet av bland annat en starkare inre marknad med färre hinder, mer fossilfri energi, fler världsledande universitet och mer spetsforskning, en stark frihandelsagenda och mindre byråkrati. Regeringen menar vidare att fokus behöver ligga på långsiktiga nationella reformer, inte kortsiktiga europeiska regleringar.¹³⁹

EU väntas fokusera sin näringspolitik på att hantera de utmaningar som har identifierats i Draghis och Lettas rapporter, samt i konkurrenskraftskompassen genom åtgärder som syftar till att stärka konkurrenskraften. Enligt Europeiska rådet ska EU, medlemsländerna och andra intressenter prioritera arbetet med att hantera de utmaningar som Draghi och Letta har identifierat i sina rapporter. Europeiska rådet har bland annat uppmanat till fler ansträngningar för att stärka EU:s konkurrenskraft, stärka den ekonomiska motståndskraften, säkra industriell omvandling och uppnå den inre marknadens fulla potential. De betonar också vikten av att effektiva åtgärder vidtas skyndsamt.^{140,141} Konkurrenskraftskompassen som meddelades den 29 januari 2025 syftar till att hantera utmaningarna för EU:s framtida tillväxt och konkurrenskraft. Kommissionen framhåller behovet av att stänga innovationsgapet, en gemensam färdplan för en konkurrenskraftig grön omställning, samt minska beroenden och stärka säkerheten. I meddelandet presenterar kommissionen åtgärder och initiativ inom fem horisontella områden: minskad regulatoriska komplexitet; tillräcklig storlek på den inre marknaden och undanröjande av hinder; nödvändiga investeringar med en sparande- och investeringsunion och en moderniserad EU-budget; främjande av kompetens för konkurrenskraft och kvalitet i arbetet, samtidigt som social rättvisa säkerställs; samt bättre samordnad politik på EU- och nationell nivå för att mål på olika nivåer ska stödja varandra.¹⁴² Regeringen har välkomnat meddelandet och den riktning som kommissionen pekar ut för arbetet med konkurrenskraftsfrågor inom EU, men vidhåller en restriktiv position bland annat gällande statsstöd.¹⁴³

---

¹³⁸ E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024:25:1, Utgiftsområde 24*. (2024), s. 38.

¹³⁹ U. Kristersson. *EU-deklarationen – regeringens prioriteringar i EU-arbetet*. (2024), s.3–4.

¹⁴⁰ Europeiska rådet. *European Council meeting (17 Oct 2024) – conclusions*. (2024), s. 8–9.

¹⁴¹ Europeiska rådet. *Budapestförklaringen om den nya given för den europeiska konkurrenskraften*. (2024).

¹⁴² Europeiska kommissionen. *Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A competitiveness Compass for the EU*. (2025), s. 1–2.

¹⁴³ Regeringskansliet. *Faktapromemoria: En konkurrenskraftskompass för EU*. (2025), s. 1–2.

Given för en ren industri aviserar den strategiska inriktningen för EU:s industripolitik framöver. Näringspolitiken kopplad till grön omställning som förs just nu, särskilt inom EU, lägger stor vikt vid industriperspektivet. I given för en ren industri, som kommissionen har meddelat, presenteras åtgärder som syftar till att göra avkarboniseringen till en drivkraft för tillväxt i europeiska industrier, vilket inkluderar att sänka energipriserna, skapa kvalificerade jobb och rätt förutsättningar för företag att växa. Fokus ligger på energiintensiv industri och clean-tech-sektorn. En aspekt som betonas är cirkularitet. Gällande finansiering så föreslås bland annat ett särskilt statsstödsramverk för att stödja strategin, att innovationsfonden stärks och att en *Industrial Decarbonisation Bank* skapas.¹⁴⁴ Regeringen har välkomnat inriktningen för meddelandet om given för en ren industri och framhållit att det behöver vara attraktivt att genomföra gröna investeringar och att för det behövs en strategi för stärkt industri och grön omställning. Regeringen förespråkar dock bland annat återhållsamhet i användandet av handelspolitiska skyddsinstrument där kommissionens avsikt är att i större utsträckning inleda utredningar på eget initiativ.¹⁴⁵ Kommissionen har även aviserat *Competitiveness Coordination Tool*, vilket bland annat ska syfta till att samordna och säkerställa genomförandet av EU-övergripande mål kopplade till konkurrenskraft i nationella policyåtgärder, främja koordinering mellan medlemsstater och säkerställa finansiering för strategiska prioriteringar.¹⁴⁶

Med utgångspunkt i konkurrenskraftskompassen och given för en ren industri har och planerar kommissionen att presentera nya lagstiftningsförslag som berör industrins gröna och digitala omställning, samt innovation. Kommissionen har aviserat en *Industrial Decarbonisation Accelerator Act*, som bland annat ska säkerställa att investeringar riktas mot europeisk industri och infrastruktur, med särskilt fokus på energiintensiva sektorer.¹⁴⁷ Vidare har en *Circular Economy Act* aviserats, vars syfte ska vara att skapa marknadsefterfrågan på sekundära material och en inre marknad för avfall, särskilt när det gäller kritiska råmaterial.¹⁴⁸ Europeiska rådet har uppmanat kommissionen att presentera denna rättsakt.¹⁴⁹ Kommissionen har i tillägg meddelat en handlingsplan för fordonsindustrin. Syftet är att stärka fordonsindustrins konkurrenskraft genom att främja samarbeten och förbättra villkoren. Även åtgärder för att öka tillgången till överkomliga battericeller och komponenter ingår.¹⁵⁰ Vidare har Europeiska rådet aviserat en ny strategi för den inre

---

¹⁴⁴ Europeiska kommissionen. *The Clean Industrial Deal: A joint roadmap for competitiveness and decarbonisation*. (2025).

¹⁴⁵ Regeringskansliet. *Faktapromemoria: Meddelande om given för en ren industri*. (2025).

¹⁴⁶ Europeiska kommissionen. *Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A competitiveness Compass for the EU*. (2025), s. 23–24.

¹⁴⁷ Europeiska kommissionen. *The Clean Industrial Deal: A joint roadmap for competitiveness and decarbonisation*. (2025), s.6.

¹⁴⁸ Ibid, s. 16.

¹⁴⁹ Europeiska rådet. *Budapestförklaringen om den nya given för den europeiska konkurrenskraften*. (2024).

¹⁵⁰ Europeiska kommissionen. *Industrial Action Plan for the European automotive sector*. (2025).

marknaden, som ska beslutas i juni 2025.¹⁵¹ Även en *EU Cloud and Development Act* och utvecklandet av en EU-gemensam molnpolicy har aviserats.¹⁵²

Flera nya förslag i syfte att främja innovation och uppskalning av företag har presenterats eller aviserats. I konkurrenskraftskompassen syftar även till att överbrygga innovationsklyftan och skapa en miljö som främjar innovativa nya företag, en effektiv industri och spridning av teknik mellan företag. Konkreta initiativ som presenteras är bland annat AI-fabriker, handlingsplaner för avancerade material, kvantteknik, bioteknik, robotteknik och rymdteknik, samt en startup- och scaleup-strategi för att hantera hinder som motverkar att företag startar och skalar upp.¹⁵³ Kommissionen har satt upp mål för det europeiska forskningsområdet och konstaterade i oktober 2024 att för att uppnå dessa gemensamma mål behövs investeringar och reformer prioriteras, tillgången till excellens förbättras, forskning och innovation omsättas i ekonomin och det europeiska forskningsområdet fördjupas.¹⁵⁴ I Draghis rapport föreslås gemensam finansiering av forskning och utveckling och en förstärkning och fokusering av EU:s innovationsfond.¹⁵⁵ Europeiska rådet har framhållit att utgiftsmålet för forskning och utveckling om tre procent av medlemsländernas totala BNP ska uppnås senast 2030 och att de är redo att arbeta för förslaget i Lettas rapport om en femte frihet för forskning och innovation, i syfte för att stärka forskning, innovation och utbildning på den inre marknaden.¹⁵⁶ Kommissionen har aviserat att de planerar att föreslå en *European Innovation Act* i syfte att effektivisera EU:s regelverk, underlätta tillgången till riskkapital för europeiska innovativa s.k. startups och scaleups, stödja testning (exempelvis i form av s.k. regulatoriska sandlådor) och introducera nya lösningar och tekniker. Även en *Advanced Materials Act* har aviserats, vilken bland annat ska stödja forsknings- och innovationsprocessen av avancerade material fram till tillverkning och distribution.¹⁵⁷

EU:s ambition att öka inhemsk produktionskapacitet av nettonollteknik och andra utvalda strategiska tekniker kopplas till EU:s klimatmål och minskade sårbarheter. Europeiska rådet har betonat vikten av den europeiska entreprenörskapsandan som drivkraft för den gröna omställningen och har åtagit sig att tillhandahålla ett stabilt och förutsägbart ramverk för detta. Rådet menar att de ska skapa en mer stödjande miljö för att skala upp Europas tillverkningskapacitet av

---

¹⁵¹ Europeiska rådet. *Budapestförklaringen om den nya given för den europeiska konkurrenskraften*. (2024).

¹⁵² U. von der Leyen. *Mission Letter Henna Virkkunen*. (2024), s. 6–7.

¹⁵³ Europeiska kommissionen. *Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A competitiveness Compass for the EU*. (2025), s. 1.

¹⁵⁴ Europeiska kommissionen. *Implementation of the European Research Area (ERA) – Strengthening Europe’s Research and Innovation: the ERA’s Journey and Future Directions*. (2024), s. 2.

¹⁵⁵ Ibid, s. 52–57.

¹⁵⁶ Europeiska rådet. *Budapestförklaringen om den nya given för den europeiska konkurrenskraften*. (2024).

¹⁵⁷ U. von der Leyen. *Mission Letter Ekaterina Zaharieva*. (2024), s. 5.

nettonolltekniker och -produkter. Detta kopplas både till EU:s klimatmål och till minskat beroende av tredje land för produktion av strategiska varor och på så sätt ökad motståndskraft. För att bygga industriell styrka inom nyckelsektorer krävs det också, enligt Europeiska rådet, att unionen säkerställer rättvis konkurrens och lika villkor både inom EU och globalt, samt bekämpar orättvisa metoder.¹⁵⁸ I given för en grön industri meddelar kommissionen att de avser att se över reglerna för offentlig upphandling och införa krav om hållbarhet och motståndskraft. Bland annat föreslås att *Industrial Decarbonisation Accelerator Act* ska innehålla kriterier för hållbarhet och resiliens i syfte att stärka efterfrågan på rena europeiska produkter.¹⁵⁹ Detta ingår även i förordningen om nettonollindustrin.¹⁶⁰ Regeringen har, kopplat till given för en ren industri, uttryckt tveksamhet till förslag till upphandling som går ut på att sluta den inre marknaden från omvärlden och i praktiken endast köpa varor som producerats inom EU.¹⁶¹

Under de senaste åren har kommissionen genomfört flera analyser för att identifiera strategiska beroenden¹⁶² och strategiska tekniker¹⁶³ för EU:s ekonomiska säkerhet. EU:s näringspolitik, i synnerhet industripolitiken med fokus på beroenden och produktionskapacitet, utgår sedan dess bland annat från dessa analyser. Tillväxtverket har publicerat en rapport som kartlägger teknikområden viktiga för ekonomisk säkerhet i Sverige. Studien visar att det finns betydande ekonomisk aktivitet inom de analyserade teknikområdena i Sverige, men att omfattning och kapacitet varierar mellan områdena.¹⁶⁴ Europeiska rådet har uttryckt stöd för en ny halvledarstrategi liksom en långsiktig plan för kvant.¹ I konkurrenskraftskompassen har kommissionen meddelat att en långsiktig kvantstrategi ska utvecklas och en kvanträttsakt, baserad på nuvarande halvledarakt, tas fram. Vidare aviseras handlingsplaner för avancerade material, bioteknik, robotteknik och rymdteknik.¹⁶⁵ Kommissionen har också meddelat en handlingsplan för stål och metall som bland annat framhåller behovet av åtgärder för att säkerställa överkomlig och säker energiförsörjning för sektorn, expandera och skydda europeisk industrikapacitet, främja cirkularitet och minska riskerna vid avkarbonisering.¹⁶⁶ Europeiska rådet har dessutom framhållit att de ska stärka EU:s forsknings- och innovationskapacitet inom framväxande och möjliggörande teknik, s.k.

---

¹⁵⁸ Europeiska rådet. *Strategic Agenda 2024–2029*. (2024).

¹⁵⁹ Europeiska kommissionen. *The Clean Industrial Deal: A joint roadmap for competitiveness and decarbonisation*. (2025), s. 7–8.

¹⁶⁰ Europeiska unionens officiella tidning. *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735*. (2025), s. 42–44.

¹⁶¹ Regeringskansliet. *Faktapromemoria: Meddelande om given för en ren industri*. (2025).

¹⁶² Europeiska kommissionen. *EU strategic dependencies and capacities: second stage of in-depth reviews*. (2022).

¹⁶³ Europeiska kommissionen. *Annex to the Commission Recommendation on critical technology areas for the EU's economic security for further risk assessment with Member States*. (2023).

¹⁶⁴ ADC Data & AI Consultancy. *Kartläggning av viktiga teknikområden för ekonomisk säkerhet*. (2025).

¹⁶⁵ Europeiska kommissionen. *Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A competitiveness Compass for the EU*. (2025), s. 5–6.

¹⁶⁶ Europeiska kommissionen. *A European Steel and Metal Action Plan*. (2025).

KET:s.¹⁶⁷ I konkurrenskraftskompassen meddelas att ett *Clean Trade and Investment Partnership* ska inledas, i syfte att säkra tillgång till råvaror, ren energi, hållbara transportbränslen och clean-tech.¹⁶⁸

Prisvärd energi i EU kopplas till stärkt konkurrenskraft och flera förslag på området har presenterats och kan väntas. Energifrågan är högt upp på EU:s politiska agenda. Europeiska rådet har bland annat betonat vikten av energisuveränitet och klimatneutralitet senast 2050, samt åtgärder för att ta itu med den situation som har uppstått till följd av höga och volatila elpriser i Europa och deras orsaker.¹⁶⁹ I ordförandeskapets slutsatser efter Konkurrenskraftsrådets (KKR) möte i november 2024 identifieras höga energikostnader som ett hinder för konkurrenskraft och tillväxt inom energiintensiva sektorer, men även potentiellt ett hinder för digitalisering och spridning och användning av artificiell intelligens.¹⁷⁰ Kommissionen presenterade i februari en handlingsplan för överkomliga energipriser som syftar till att säkerställa effektiv och ren energi för alla européer till ett överkomligt pris. Åtgärder inom fyra områden föreslås: sänkta energikostnader, fullbordande av energiunionen, attrahera investeringar och beredskap för energikriser.¹⁷¹

Ny konkurrenskraftsfond föreslås och medel som syftar till att stärka konkurrenskraft föreslås prioriteras i EU:s nästa fleråriga budgetram. För att stärka EU:s konkurrenskraft och hantera de utmaningar som kopplar till detta kommer det, enligt Europeiska rådet, kommissionen och Draghis rapport, att krävas betydande gemensamma investeringar och mobilisering av både offentlig och privat kapital. En öppen ekonomi och den inre marknaden framhålls som avgörande för detta.^{172,173,174,175}

En ny europeisk konkurrenskraftsfond har aviserats inför nästa långtidsbudget och ska syfta till att stödja prioriteringarna för att stärka konkurrenskraften genom att stödja strategiska sektorer och teknik som är avgörande för EU:s konkurrenskraft,

---

¹⁶⁷ Europeiska rådet. *Strategic Agenda 2024–2029*. (2024).

¹⁶⁸ Europeiska kommissionen. *Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A competitiveness Compass for the EU*. (2025), s. 13–15.

¹⁶⁹ Europeiska rådet. *Budapestförklaringen om den nya given för den europeiska konkurrenskraften*. (2024).

¹⁷⁰ Europeiska rådet. *Presidency conclusions on the future of European competitiveness*. (2024), s. 6.

¹⁷¹ Europeiska kommissionen. *Handlingsplan för överkomliga energipriser*. (2025).

¹⁷² Europeiska rådet. *Strategic Agenda 2024–2029*. (2024).

¹⁷³ Europeiska rådet. *Budapestförklaringen om den nya given för den europeiska konkurrenskraften*. (2024).

¹⁷⁴ U. von der Leyen. *Europe's Choice – Political Guidelines for the next European Commission 2024-2029*. (2024).

¹⁷⁵ M. Draghi, *The Future of European Competitiveness – Part A*. (2024), s. 13-14, 29-31, 61-62.

inklusive forskning och innovation.^{176,177} Den ska stödja genomförandet av *Competitiveness Coordination Tool* och föreslås ersätta flera av de befintliga EU-finansieringsinstrumenten inom direkt förvaltning med liknande mål. Vidare syftar den nya fonden till att minska överlapp mellan befintliga fonder.¹⁷⁸ Tidigare har von der Leyen aviserat att en konkurrenskraftsfond bland annat ska stödja IPCEI så att fler medlemsländer kan delta i gränsöverskridande projekt, troligtvis fokuserade på strategiska nyckelsektorer identifierade i STEP.¹⁷⁹ Det har även spekulerats i att kommissionen planerar för en mer omfattande omorganisering av EU:s forskningsfinansiering så att den samlas i en gemensam organisation, vilket skulle beröra Horisont Europa Pelare 1 och 2, Europeiska forskningsrådet (ERC), Europeiska innovationsrådet (EIC), Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT), Innovationsfonden, EU4Health, EU:s rymdprogram, Digitala Europa, InvestEU och programmet för den gemensamma marknaden. Detta skulle således inkludera merparten av direkt förvaltande EU-fonder till små och medelstora företag.¹⁸⁰ Kommissionären för välstånd och industristrategi har framhållit att det inte handlar om att ta bort existerande fonder som syftar till att finansiera konkurrenskraft, utan att förenkla och skapa en enskild ingång för företag som söker finansiering och möjliggöra stöd hela vägen från uppstarts- till uppskalningsfas.¹⁸¹

En knäckfråga kopplad till bland annat konkurrenskraftsfonden, konkurrenskraftskompassen, given för en ren industri och förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram kommer sannolikt att vara hur EU:s finansiella stöd på området ska utformas och organiseras, samt hur omfattande finansiering som behövs för att uppnå målen. Kommissionen strävar sannolikt efter en bredare organisatoriskt samlande roll för konkurrenskraftsfonden än Rådet. Draghi förordar i sin rapport en översyn över framför allt finansiella synergier mellan olika EU-program men nämner inte organisatoriska synergier.¹⁸² Kommissionen och Draghi är överens om att det behövs mer finansiering och de, tillsammans med Europeiska rådet, har framhållit vikten av effektivare användning av tillgängliga medel. Kommissionens expertgrupp för det tionde ramprogrammet för Horisont Europa förordar i en rapport

---

¹⁷⁶ Europeiska kommissionen. *Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A competitiveness Compass for the EU.* (2025), s. 21.

¹⁷⁷ Europeiska kommissionen. *Meddelande från kommissionen till europaparlamentet, europeiska rådet, rådet, europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén: Vägen till nästa fleråriga budgetram.* (2025), s.13.

¹⁷⁸ Europeiska kommissionen. *Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A competitiveness Compass for the EU.* (2025), s. 24.

¹⁷⁹ U. von der Leyen. *Europe's Choice – Political Guidelines for the next European Commission 2024-2029.* (2024), s. 12.

¹⁸⁰ Science Business. *Commission prepares to bundle all research and innovation money into competitiveness fund.* (2024). <https://sciencebusiness.net/fp10/commission-prepares-bundle-all-research-and-innovation-money-competitiveness-fund> (2024-10-24).

¹⁸¹ Europaparlamentet. *Verbatim report of the confirmation hearing - Confirmation hearing of Stéphane Séjourné.* (2024), s. 5–6.

¹⁸² M. Draghi, *The Future of European Competitiveness – Part A.* (2024), s. 61-62.

en dryg fördubbling av finansieringen, samt organisatoriskt samlande av alla forskningsfinansierande program under strategiskt oberoende forskningsråd.¹⁸³

Likaså väntas frågan om EU:s statsstödsregler bli en knäckfråga för medlemsländerna framöver. Europeiska rådets ambition är att de under kommissionens kommande mandatperiod, 2024–2029, kommer att säkerställa ett balanserat och effektivt ramverk för statsstöd och konkurrens.¹⁸⁴ Det är dock oklart i nuläget huruvida EU kommer att återgå till sina striktare statsstödsregler och att den temporära statsstödsmekanismen (TCTF) inte förlängs ytterligare eller fortsätta tillämpa rådande undantag som innebär lättnader av statsstödsreglerna. Kommissionen planerar för en översyn av ramverket för statsstöd inom ramen för given för en ren industri, i syfte att främja investeringar i ren energi, avkarbonisering och resiliens. Det handlar bland annat om att förenkla reglerna för statsstöd som främjar avkarbonisering och göra dem mer flexibla, samt att en längre planeringshorisont på fem år ska införas.¹⁸⁵

7.3.2. Kompetensförsörjning i näringslivet

Nya uppdrag och åtgärder kopplade till bland annat utbildning, praktik och migration syftar till att stärka tillgången till kvalificerad arbetskraft i Sverige och EU. Både Sverige och EU har signalerat om och börjat genomföra en bitvis mer restriktiv migrationspolitik med ett ökat fokus på kvalificerad arbetskraftinvandring. Ett exempel är att ersättningsnivån för expertskatt kommer att sänkas med målet att skapa bättre förutsättningar för företag att attrahera och behålla internationell nyckelkompetens och gynna svensk konkurrenskraft.¹⁸⁶ Utredningen om en behovsprövad arbetskraftsinvandring har dessutom föreslagit skärpta krav för att ett arbetstillstånd ska kunna beviljas utlänningar.¹⁸⁷ Tillväxtverket har framhållit i sitt remissvar att en sänkning av expertskatten skulle kunna påverka konkurrenskraften positivt.¹⁸⁸

Dessutom lämnade regeringen i september en proposition kopplad till EU:s nya blåkortsdirektiv som är ett kombinerat uppehålls- och arbetstillstånd som beviljas tredjelandsmedborgare som har ett anställningsavtal för högkvalificerad anställning och uppfyller övriga krav.¹⁸⁹ Regeringen kommer också stärka Svenska institutet och

---

¹⁸³ Europeiska kommissionen. *Align, Act, Accelerate - research, technology and innovation to boost European competitiveness*. (2024), s. 42, 66.

¹⁸⁴ Europeiska rådet. *Strategic Agenda 2024–2029*. (2024).

¹⁸⁵ Europeiska kommissionen. *The Clean Industrial Deal: A joint roadmap for competitiveness and decarbonisation*. (2025), s. 12.

¹⁸⁶ E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024/25:1, Volym 1*. (2024), s. 231–233.

¹⁸⁷ A-J. Eriksson. *Nya regler för arbetskraftsinvandring m.m.* (2024), s.

¹⁸⁸ Tillväxtverket. *Remissvar – PM Sänkt ersättningsnivå för expertskatt, Dnr Ä2024-929*. (2024), s. 1.

¹⁸⁹ U. Kristersson. *Regeringens proposition 2024/25:18*. (2024).

Business Swedens arbete med talangattraktion under 2025 genom informationsinsatser i tech-kluster i andra länder med mera.¹⁹⁰

Tillväxtverket har tilldelats uppdraget att arbeta med att stödja den ideella föreningen Jobbsprånget.¹⁹¹ Tillväxtverkets roll i detta uppdrag är huvudsakligen administrativ.

Regeringen avser dessutom att utreda hur lärosätenas utbildningsutbud kan styras mer effektivt, exempelvis genom prioriterade områden och ökad effektivitet i resursfördelningssystemet, mot ett utbildningsutbud av hög kvalitet som är relevant för samhällets och arbetsmarknadens behov av framtida kompetens, samtidigt som möjligheterna till bildning är goda.¹⁹²

Förmågan att attrahera kvalificerad arbetskraft kopplas samman med innovationsförmåga och därigenom konkurrenskraft. Europeiska rådet har betonat att de kommer att investera i människors kompetens, utbildning och uppmuntra rörlighet av kvalificerad arbetskraft inom och bortom EU.¹⁹³ Kompetensförsörjning är också en genomgående förutsättning för förslagen i Draghis rapport. Kommissionen har presenterat *Union of Skills* i syfte att säkerställa tillgången till kompetens av hög kvalitet och kompetensutvecklingen som bland annat lyfter vikten av att attrahera nya kompetent arbetskraft och behålla kompetens i Europa i syfte att vara ledande inom innovation.¹⁹⁴

7.3.3. Förenkling

Tillväxtverkets nya instruktion framhåller regeringens mål för förenklingsarbetet. I Tillväxtverkets nya instruktion har regeringen förtydligat att i regeringens mål för näringspolitiken som Tillväxtverket ska verka för så ingår även förenklingsarbetet. Det framgår vidare att inom de uppgifter som rör näringslivets konkurrenskraft genom förenkling ska Tillväxtverket ansvara för uppföljning av företagens regelbörda och för att vidareutveckla metoder för att mäta administrativa kostnader och andra fullgörandekostnader som företagen har till följd av tillämpliga regler, i tillägg till att, som tidigare, genomföra mätningar av dessa administrativa kostnader.¹⁹⁵

Regeringen har beslutat om uppdrag och utredningar som syftar till att förenkla att driva företag och förbättra tillståndsprocesser. Regeringen menar att det behöver bli enklare att driva företag i Sverige, bland annat genom att ta bort

---

¹⁹⁰ E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024/25:1, Utgiftsområde 24*. (2024), s. 82.

¹⁹¹ Regeringen. *Regeringsbrev för budgetåret 2025 avseende Tillväxtverket*. (2024).

¹⁹² E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024/25:1, Volym 1*. (2024), s. 19.

¹⁹³ Europeiska rådet. *Strategic Agenda 2024–2029*. (2024).

¹⁹⁴ Europeiska kommissionen. *Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Union of Skills*. (2025).

¹⁹⁵ Regeringskansliet. *Förordning (2009:145) med instruktion för Tillväxtverket, t.o.m. SFS 2025:266*. (2025). <https://rkrattsbaser.gov.se/sfst?bet=2009:145>, (2025-04-09).

onödiga regler.¹⁹⁶ Under 2024 har regeringen inrättat ett förenklingsråd, ett implementeringsråd och ett accelerationskontor som alla har uppdrag som berör regelförenkling och tillståndprocesser. Förenklingsrådet har inrättats på Tillväxtverket och ska identifiera och ta fram förslag till förenklingsåtgärder kopplade till befintliga lagar och regler i syfte att minska företagens regelbörda och kostnader till följd av regler.¹⁹⁷ I mars 2025 överlämnade förenklingsrådet sitt första förslag till förenkling för företag till regeringen. De föreslår att företag ska kunna göra avdrag för ingående moms vid inköp eller leasing av alla typer av lättare lastbilar i syfte att minska särskilt mikro- och småföretags kostnader vid införskaffande av nya fordon.¹⁹⁸

Implementeringsrådet ska bistå regeringen i arbetet med att stärka svenska företags konkurrenskraft genom att undvika implementering över miniminivån och motverka omotiverade regelbördor samt minska administrativa kostnader och andra fullgörandekostnader vid genomförande av EU:s regelverk i svensk rätt.

Implementeringsrådet ska även prioritera vilka kommande, nya eller ändrade, rättsakter från EU som rådet ska lämna underlag respektive rekommendationer om, samt ta fram underlag med analyser av frågor i kommande rättsakter av särskilt intresse för företag i Sverige som regeringen bör uppmärksammas på före eller under EU-förhandlingarna. Implementeringsrådet ska vid behov samråda med Tillväxtverket. Implementeringsrådet lämnade sin första delrapport i februari 2025 och ska lämna ytterligare delrapporter 2026 och 2027, samt slutredovisa sitt arbete den 31 december 2027.¹⁹⁹ I delrapporten från februari 2025 redogör implementeringsrådet för arbetet under 2024, som främst har handlat om administrativa frågor och bemanning av kansliet. Vidare beskrivs rådets arbetsätt, inklusive prioriteringsfas, analysfas och rekommendationsfas. Det fortsatta arbetet kommer bland annat att innebära att analysmetoder och modeller vidareutvecklas för att på ett systematiskt sätt identifiera vilka EU-rättsakter som rådet ska prioritera och uppmärksamma regeringen på. Även analysmetoder och analysmodeller ska undersökas vidare.²⁰⁰

Tillväxtverket har också fått i uppdrag att lämna förslag till ett nytt mätbart mål för att kunna följa företagens regelkostnader. Uppdraget ska slutredovisas senast den 5 maj 2025.²⁰¹ I tillägg har Tillväxtverket fått i uppdrag att erbjuda stöd till myndigheter i deras förenklingsarbete samt bidra till myndigheternas ökade kunskap om förenklingsarbete. Uppdraget ska slutredovisas den 31 december 2025.²⁰²

---

¹⁹⁶ U. Kristersson. *Regeringsförklaringen – för ett rikare och tryggare Sverige*. (2024), s. 52.

¹⁹⁷ Regeringskansliet. *Förordning (2009:145) med instruktion för Tillväxtverket*. (2024). <https://rkrattsbaser.gov.se/sfst?bet=2009:145> (2024-10-04).

¹⁹⁸ Förenklingsrådet. *Avdragsrätt för ingående moms vid inköp och leasing av lätta lastbilar*. (2025).

¹⁹⁹ Regeringen. *Kommittédirektiv – Ett implementeringsråd för genomförande av EU-rättsakter med konsekvenser för företag i Sverige*. (2024), s. 1.

²⁰⁰ Implementeringsrådet. *Delredovisning 2025*. (2025).

²⁰¹ Regeringen. *Uppdrag till Tillväxtverket att ta fram förslag till nytt mål för företagens regelkostnader*. (2024).

²⁰² Regeringen. *Uppdrag till Tillväxtverket att bidra till erfarenhetsutbyte om förenklingsarbete*. (2024).

Tillväxtverket har vidare fått i uppdrag att utreda hur AI kan användas i statliga myndigheters arbete för att förenkla för företag. Uppdraget ska slutredovisas senast den 10 oktober 2025.²⁰³

Regeringen har även beslutat att en särskild utredare ska se över och lämna förslag till hur tillståndsprövningen, enligt miljöbalken, kan förenklas och förkortas genom att göra prövningen mer flexibel, effektiv och förutsägbar. Detta i syfte att säkra näringslivets konkurrenskraft, öka investeringsviljan och främja en effektiv industriell klimatomställning.²⁰⁴ I betänkandet föreslår utredningen bland annat en ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess och en ny organisation för detta med en ny miljöprövningsmyndighet som ska ge miljötillstånd framöver. Vidare föreslås en ny samlad reglering om miljöprövning i miljöbalken och miljöprövningsförordningen.²⁰⁵ I januari 2025 fick miljötillståndsutredningen dessutom ett tilläggsdirektiv och ska nu även bland annat utreda hur handläggningstiden i plan- och byggprocessen kan förkortas.²⁰⁶ Länsstyrelserna har dessutom fått i uppdrag att fortsätta utveckla arbetssätt för att effektivisera samrådsprocessen, i syfte att förenkla för företag som söker miljötillstånd.²⁰⁷

Naturvårdsverket och Folkhälsomyndigheten, samt länsstyrelserna har fått i uppdrag att utforma och utveckla vägledning för kommunala handläggare, stöd till företag och standardiserade underlag för utveckling av e-tjänster hos kommuner. Tillväxtverket har fått i uppdrag att erbjuda stöd till myndigheterna i deras genomförande av uppdraget genom att bidra med myndighetens kompetens och kunskap. Tillväxtverket ska senast den 15 mars 2025 lämna en rapport som ska utgöra kunskapsunderlag för kommuners e-tjänster till företag till Regeringskansliet.²⁰⁸

Produktivitetskommissionens delbetänkande innehåller förslag kopplade till regelförenkling och tillståndsprocesser. Produktivitetskommissionen ska analysera vilka faktorer som påverkar produktivitetstillväxten och lämna förslag för att höja produktivitetstillväxten i bland annat näringslivet med syftet att uppnå en högre tillväxt. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 oktober 2025.²⁰⁹ I det

---

²⁰³ Regeringen. *Uppdrag till Tillväxtverket att utreda hur artificiell intelligens kan nyttjas i syfte att förenkla för företag.* (2025).

²⁰⁴ Regeringen. *Kommittédirektiv – Förenklade och förkortade tillståndsprocesser enligt miljöbalken.* (2023), s. 1.

²⁰⁵ Miljötillståndsutredningen. *En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess.* (2025), s. 45–49.

²⁰⁶ Regeringen. *Kommittédirektiv - Tilläggsdirektiv till Miljötillståndsutredningen (KN 2023:02).* (2025).

²⁰⁷ Regeringskansliet. *Effektivare arbetssätt inför ansökan om miljötillstånd.* (2025).

https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/02/effektivare-arbetssatt-infor-ansokan-om-miljotillstand/?mtm_campaign=Pressmeddelande&mtm_source=Pressmeddelande&mtm_medium=email, 2025-03-25.

²⁰⁸ Regeringen. *Uppdrag till Naturvårdsverket, Folkhälsomyndigheten, länsstyrelserna, Tillväxtverket och Livsmedelsverket om vägledning, stöd och standardiserade underlag för utveckling av e-tjänster hos kommuner.* (2024), s.1–3.

²⁰⁹ Regeringen. *Kommittédirektiv – högre produktivitetstillväxt.* (2023), s. 1.

delbetänkande som överlämnades av produktivitetskommissionen till regeringen i april 2024 föreslås bland annat åtgärder inom regelförenkling och tillståndprocesser. Produktivitetskommissionen konstaterar att det finns behov av såväl ett förstärkt stöd till som aktiv uppföljning och kontroll av regeringens och myndigheternas arbete med regelförenkling.

Produktivitetskommissionen föreslår bland annat att särskild kompetens för detta samlas hos Ekonomistyrningsverket (ESV) och att mer resurser tillförs för att kunna stötta statliga förvaltningsmyndigheter och Regeringskansliet med konsekvensutredningar och utvärderingar.²¹⁰

I augusti 2024 fick ESV i uppdrag att ta fram ett ramverk för vägledning för konsekvensutredningar och erbjuda handledning till ett urval nyligen tillkallade kommittéer och särskilda utredare, samt följa upp effekten av denna handledning. Detta var en följd av förordning (2024:183) om konsekvensutredningar. I uppdraget pekas en rad myndigheter och andra aktörer ut som ESV ska inhämta kunskap från kopplat till olika sakfrågor. Tillväxtverket pekas även ut beträffande konsekvenser för företag. I slutet av listan nämns också att sakkunskap och metodstöd ska inhämtas från andra myndigheter och aktörer som ESV bedömer behövs för uppdraget. Detta inkluderar konsekvenser utifrån regionala och lokala förhållanden.²¹¹

Vidare bedömer produktivitetskommissionen att det huvudsakliga problemet med dagens tillståndprocesser är osäkerheter i tillämpning och att tiden till avgörandet är för lång. Produktivitetskommissionen föreslår därför åtgärder som syftar till att förbättra vissa typer av tillståndprocesser, bland annat genom att göra dem snabbare. De föreslår också en utredning om en ny planlagstiftning som innebär en ventil i miljöbalken för att möjliggöra en avvägning mellan angelägna allmänna intressen.²¹²

Sverige anpassar tillståndprocesserna efter beslutade EU-förordningar som syftar till att förbättra tillståndprocesserna för nettonolltekniker och råmaterial. Inom ramen för genomförandet av EU-förordningarna om nettonollindustrin och kritiska råmaterial ska Länsstyrelserna ansvara för att möta de krav om inrättande av kontaktpunkter för tillståndprocesser som ställs i förordningarna.²¹³ Dessa förordningar innebär också att det införs tidsfrister för tillståndprocesser för projekt som avser tillverkning av nettonolltekniker samt utvinning, förädling och återvinning av och strategiska råmaterial.^{214, 215} I tillägg

---

²¹⁰ H. Lindblad. *Goda möjligheter till ökat välbefinnande*. (2024), s. 23–24.

²¹¹ Regeringen. *Uppdrag till Ekonomistyrningsverket att ta fram ett ramverk för vägledning för konsekvensutredningar och erbjuda handledning*. (2024), s. 1.

²¹² H. Lindblad. *Goda möjligheter till ökat välbefinnande*. (2024), s. 24–26.

²¹³ E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024/25:1, Utgiftsområde 1*. (2024), s. 56–57.

²¹⁴ Europeiska unionens officiella tidning. *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735*. (2024), s. 30–31, 36.

²¹⁵ Europeiska unionens officiella tidning. *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252*. (2024), s. 26–27.

tillskjuts länsstyrelserna, domstolarna och Naturvårdsverket ytterligare medel för att bidra till effektivare tillståndprocesser.^{216, 217, 218}

Regeringen har gett Tillväxtverket i uppdrag att följa upp regeringens förenklingspolitiska mål om digitalisering. Målet syftar till att öka andelen tjänster för företagets kontakter med det offentliga som är digitala och andelen enskilda ärenden som kan hanteras digitalt för att förenkla företagets uppgiftslämnande och övriga myndighetskontakter. Uppdraget ska genomföras med utgångspunkt i Statskontorets rapport 2022:8 Metod för uppföljning av det förenklingspolitiska målet om digitalisering och Tillväxtverket ska inledningsvis se över om mätningen av måluppfyllelsen enbart ska utgå från grundindikatorerna eller om tilläggsindikatorerna som nämns i Statskontorets rapport bör användas. Tillväxtverket ska årligen ta fram underlag för utvalda indikatorer, sammanställa och redovisa uppföljningen av målet. Uppdraget ska redovisas årligen till och med 2029, senast den 15 april för respektive år. Vid redovisningarna 2027 och 2029 ska en fördjupad redovisning av utvecklingen redovisas.²¹⁹

Fortsatt fokus på EU-nivå på att minska regelbördan för företag samt att öka möjligheten för företag att växa, särskilt för små och medelstora företag. Europeiska rådet och kommissionen har ambitionen att minska den administrativa bördan och regelbördan, samt att förenkla, påskynda och digitalisera administrationen, inklusive tillståndprocesserna. Europeiska rådet åtar sig att agera på ett integrerat och samordnat sätt över alla politikområden.²²⁰ Kommissionen ska bland annat undersöka möjligheten att ta fram särskilda pass för små- och medelstora företag i syfte att minska de administrativa kostnaderna och administrativa bördan för dem.²²¹ Kommissionen planerar för ett flertal omnibuspaket i syfte att gå igenom befintlig lagstiftning för att identifiera förenklingspotential, såsom överlappande regelverk, konsolidering och potential för minskade kostnader. I de första två omnibuspaketerna för förenkling, som kommissionen har presenterat, föreslås ett flertal förändringar i regelverken för hållbarhetsrapportering, taxonomin, i syfte att förenkla hållbarhetsrapportering (*Corporate Sustainability Reporting Directive – CSRD*), granskning, EU-taxonomin, gränsjusteringsmekanismen för koldioxid (CBAM) och EU:s investeringsprogram. Syftet är att minska komplexiteten i kraven på företag, särskilt små och medelstora företag, och i stället lägga fokus på de stora företagen som bedöms ha större inverkan på klimatet och miljön.²²² Exempelvis föreslås höjda gränsvärden

---

²¹⁶ E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024/25:1, Utgiftsområde 1*. (2024), s. 56.

²¹⁷ E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024/25:1, Utgiftsområde 4*. (2024), s. 72.

²¹⁸ E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024/25:1, Utgiftsområde 20*. (2024), s. 93.

²¹⁹ Regeringen. *Uppdrag till Tillväxtverket att följa upp regeringens förenklingspolitiska mål om digitalisering*. (2025).

²²⁰ Europeiska rådet. *Strategic Agenda 2024–2029*. (2024).

²²¹ U. von der Leyen. *Mission Letter Stéphane Séjourné*. (2024), s. 7.

²²² Europeiska kommissionen. *Commission simplifies rules on sustainability and EU investments, delivering over 6 billion euros in administrative relief*. (2025).

<https://finance.ec.europa.eu/publications/commission-simplifies-rules-sustainability-and-eu-investments-delivering-over-eu6-billion-en>, (2025-03-24).

för obligatorisk hållbarhetsrapportering, vilket innebär att endast börsnoterade företag med fler än tusen anställda och antingen en nettoomsättning över 50 miljoner euro eller en balansomsättning över 25 miljoner euro kommer att omfattas av CSRD-kraven. Det innebär att de börsnoterade företag med färre än tusen anställda som tidigare har berörts inte längre berörs. Detta i syfte att minska den administrativa bördan för dessa företag, men det riskerar samtidigt att indikera ett minskat ansvar för små och medelstora företag att bidra till den gröna omställningen. Taxonomin föreslås också förenklas och tröskelvärden för rapportering enligt taxonomin föreslås höjas, vilket påverkar hur företag klassificeras och rapporterar sina hållbarhetsaktiviteter. Även tröskelnivån för gränsjusteringsmekanismen för koldioxid (*Carbon Border Adjustment Mechanism – CBAM*) höjs, vilket innebär att cirka 90 procent av importörerna befrias från CBAM-åtaganden.²²³

I Draghis rapport framhålls behovet av att minska den administrativa bördan i syfte att främja möjligheten för innovativa startups och innovativa små och medelstora företag i Europa att växa.²²⁴ Europeiska rådet har uppmanat medlemsländerna och kommissionen att intensivt sätta sina åtgärder för att avlägsna omotiverade hinder som hämmar företagen att öka produktionen och bli mer konkurrenskraftiga på europeisk och internationell nivå.²²⁵ Kommissionen planerar dessutom för att presentera en EU-strategi för startups och scaleups som ska förbättra ramvillkoren för dessa företag.²²⁶

7.3.4. Näringslivets beredskap och produktionsomställning

Ökat politiskt fokus på näringslivets roll i civilförsvaret och innovation inom försvarsindustrin. Den senaste perioden av så kallad säkerhetsisering i svenskt och europeiskt näringsliv är bred och har flera olika drivkrafter, inklusive det geopolitiska läget och ändrade säkerhetspolitiska prioriteringar, liksom säkerhetsshot i den digitala sfären, inklusive cybersäkerhet, artificiell intelligens och påverkansoperationer på sociala medier. Draghi betonar i sin rapport behovet av att öka den europeiska efterfrågan på försvarssektorn och främja innovation i sektorn, liksom gränsöverskridande integration av civil och militär innovation och teknikutveckling, *dual use*, samt industriell kapacitet.²²⁷ Även von der Leyen betonat vikten av att identifiera och främja *dual use*, öka efterfrågan på försvarsindustrin, integrera små och medelstora företag i värdekedjorna, samt genomföra den europeiska försvarsindustristrategin.²²⁸ Den europeiska försvarsindustristrategin innehåller åtgärder för att stödja EU:s försvarsberedskap och öka samarbetet inom EU och

---

²²³ Europeiska kommissionen. *Questions and answers on simplification omnibus I and II*. (2025).

²²⁴ M. Draghi, *The Future of European Competitiveness – Part A*. (2024), s. 29-31.

²²⁵ Europeiska rådet. *A Competitive European Industry Driving our Green, Digital and Resilient future*. (2024), s. 13.

²²⁶ U. von der Leyen. *Mission Letter Ekaterina Zaharieva*. (2024), s. 5.

²²⁷ M. Draghi, *The Future of European Competitiveness – Part A*. (2024), s. 55, 57.

²²⁸ U. von der Leyen. *Mission Letter Andrius Kubilius*. (2024), s. 5-6.

fokuserar bland annat på främjandet av små och medelstora företag med relation till försvarsindustrin.²²⁹

Regeringen bedömer att sektorsansvariga myndigheters roller och mandat behöver förstärkas och avser se över om ytterligare myndigheter bör tillföras i beredskapsstrukturen. Sedan tidigare finns även en försvarsinnovationsstrategi²³⁰ och i oktober 2024 presenterade regeringen en ny försvarspolitisk proposition. Regeringen understryker behovet av att stärka Sveriges ekonomiska försvar och tydliggöra vilka krav som ställs på näringslivet och dess roll i totalförsvaret. Vidare framhålls att det är viktigt med en uthållighet i produktions- och flödeskedjor, att näringslivet har förmåga att ställa om sin produktion och att det finns lagerhållna nödvändiga varor inklusive insatsvaror. Regeringen bedömer bland annat att det vid höjd beredskap och ytterst krig är nödvändigt att beslut på olika nivåer kan fattas självständigt för högsta möjliga försvareffekt. Det förutsätter, enligt regeringen, att ansvar och mandat är tydligt fördelade till relevanta nivåer, helst på så låg nivå som möjligt.

Regeringen bedömer vidare att bland annat sektorsansvariga myndigheters roller och mandat behöver förstärkas. Formerna för hur sektorsansvariga myndigheter kan förstärkas bör, enligt regeringen, analyseras vidare och regeringen avser återkomma i frågan. Regeringen bedömer även att det finns behov av att se över hur beredskapsstrukturen kan fortsätta att utvecklas för att stärka det civila försvaret och för att kunna hantera de krav som ställs vid höjd beredskap och ytterst krig och avser att se över om ytterligare myndigheter bör tillföras i beredskapsstrukturen.²³¹

I budgetpropositionen för 2025 betonade regeringen att statens samarbete med näringslivet var en central del av totalförsvaret och att det måste utvecklas bland annat genom stärkt privat-offentlig samverkan inom och mellan beredskapssektorerna samt genom Näringslivsrådet för totalförsvaret och krisberedskap.²³² Regeringen har vidare beslutat att en särskild utredare ska fungera som nationell rådgivare och stödja regeringens arbete med att stärka svensk försörjningsberedskap och stödja näringslivets beredskapsplanering genom att bland annat bidra till utvecklad samverkan mellan statliga aktörer och näringslivet. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 december 2026.²³³

Flera utredningar som berör näringslivets försörjningsberedskap och produktionsomställning pågår parallellt. En särskild utredare ska kartlägga vilka varor och tjänster i Sverige som har väsentlig betydelse för upprätthållandet av

---

²²⁹ Europeiska kommissionen. *Gemensamt meddelande till Europaparlamentet, Rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – En ny strategi för europeisk försvarsindustri: uppnå EU-beredskap genom en lyhörd och motståndskraftig europeisk försvarsindustri.* (2024), s. 4, 20.

²³⁰ P. Jonson. *Strategisk inriktning för försvarsinnovation.* (2024).

²³¹ P. Jonson. *Regeringens proposition 2024/25:34.* (2024), s. 113–114, 121–122.

²³² E. Svantesson. *Regeringens proposition 2024:25:1, Utgiftsområde 6.* (2024), s. 13.

²³³ Regeringen. *Kommittédirektiv – Nationell rådgivare för stärkt privat-offentlig samverkan i totalförsvaret.* (2024), s. 1.

samhällsviktig verksamhet eller där allvarliga konsekvenser i övrigt riskerar att uppstå om varan eller tjänsten inte tillgängliggörs.²³⁴ Regeringen har även beslutat om ett tilläggsdirektiv där utredningen utvidgades och förlängdes och uppdraget ska nu slutredovisas den 31 maj 2025. Utredaren ska bland annat analysera ansvarsfördelningen mellan myndigheter, föreslå utökat samhällsuppdrag avseende industriforskning, provning och certifiering och utreda regeringens möjlighet att besluta om tillfälligt miljötillstånd för samhällsviktig verksamhet. Den ska vidare analysera och redogöra för hur avtal om inköp av varor och tjänster för att trygga försörjningsberedskap kan ingås för att skapa en effektiv, enhetlig, förutsebar och långsiktig försörjning av samhällsviktiga varor och tjänster. Slutligen ska den även utreda och analysera förutsättningarna för att införa en byggnads- och reparationsberedskap i Sverige, och lämna nödvändiga författningsförslag.²³⁵

Ny beredskapssektor för industri, bygg och handel, samt beredskapsmyndigheter för den nya sektorn har föreslagits. I delbetänkandet från utredningen om ökad försörjningsberedskap för varor och tjänster från industrin föreslogs bland annat en ny beredskapssektor Industri, bygg och handel, samt att Tillväxtverket utses till beredskapsmyndighet med sektorsansvar myndighet för den nya sektorn. Vidare föreslogs att Sveriges geologiska undersökning (SGU) och Boverket utses till beredskapsmyndigheter inom sektorn.²³⁶ Tillväxtverket har tillstyrkt detta i sitt remissvar. I remissvaret tillstyrkte Tillväxtverket även det av utredningen identifierade behovet av en myndighet som bidrar med analyser och utredningar till regeringen samt i övrigt yttrar sig i industripolitiska frågor, med tillägget att det finns behov av en myndighet som har ett generellt och långsiktigt uppdrag att bidra med kunskap om och föreslå åtgärder för att stödja industrins omvandling, utveckling och robusthet samt att stärka Sveriges konkurrenskraft och produktivitet, på nationell nivå såväl som på EU-nivå.²³⁷ I vårändringsbudgeten för 2025 aviserar regeringen att den avser att utse bland annat Tillväxtverket, SGU och Boverket till beredskapsmyndighet. Tillväxtverket tilldelades 5,5 miljoner kronor för detta syfte. Regeringen har dock inte gett besked än i frågan om sektorsansvarig myndighet.²³⁸

Utredningen om nationell samordning av försörjningsberedskapen föreslog att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ska utgöra en funktion med ansvar för den nationella samordningen av försörjningsberedskapen. Denna funktion ska ta fram en nationell försörjningsanalys avseende Sveriges samlade behov av försörjningsviktiga varor och tjänster, tillhandahålla en kontaktpunkt dit företag kan vända sig för att få information eller vägledning och beredskapslagra varor som är

---

²³⁴ Regeringen. *Kommittédirektiv – Ökad försörjningsberedskap för varor och tjänster från industrin*. (2022), s. 1.

²³⁵ Regeringen. *Kommittédirektiv – Tilläggsdirektiv till Utredningen om näringslivets försörjningsberedskap*. (2024), s. 1.

²³⁶ P. Malmberg. *En ny beredskapssektor – för ökad försörjningsberedskap*. (2024), s. 9.

²³⁷ Tillväxtverket. *Remissvar – En ny beredskapssektor för ökad försörjningsberedskap*, SOU 2024:19. (2024), s. 2-3.

²³⁸ U. Kristersson. *Regeringens proposition 2024/2025:99*. (2024), s. 55.

försörjningsviktiga och som inte omfattas av någon annan myndighets ansvarsområde.²³⁹ Den 12 december 2024 slutredovisade Tillväxtverket och MSB uppdraget att stärka privat-offentlig samverkan avseende försörjningsberedskap, som syftade till att ta fram en modell för en sammanhållen funktion för information till företag som kan stödja produktionsomställning avseende försörjningsviktiga varor och tjänster inför och vid framtida krissituationer och höjd beredskap. Uppdraget syftad även till att identifiera vilken information som företagen kan behöva.^{240,241}

Även på EU-nivå är frågor kopplade till säkerhet och försvar högaktuella. Europeiska rådet har uppmanat Europaparlamentet och kommissionen att bland annat ta ansvar för EU:s säkerhet.²⁴² De har framhållit att försvarsberedskapen och försvarsförmågan måste öka, särskilt genom att den försvarstekniska och försvarsindustriella basen förstärks. De aviserar att alternativ för offentlig och privat finansiering för detta ska presenteras utan dröjsmål.²⁴³ Rättsakten om krissituationer och resiliens på den inre marknaden, *Internal Market Emergency and Resilience Act*, beslutades i september 2024. Den innebär bland annat åtgärder kopplade till prioriterade begäranden om krisnödvändiga produkter, ett påskyndat förfarande för att få ut vissa produkter på marknaden och undantag från produktspecifika regler.²⁴⁴

7.3.5. Ökad effektivitet i statliga insatser inom näringspolitiken

Regeringen vill öka effektiviteten i de statliga insatserna inom näringspolitiken. Under september 2024 fick bland annat Tillväxtverket i uppdrag att genomföra arbetet med att utveckla en myndighetsgemensam metod för informationsutbyte och datadelning, i syfte att öka effektiviteten i de statliga insatserna inom näringspolitiken och göra data mer tillgänglig för analyser och utvärderingar, samt bättre förutsättningar för uppföljning och utvärdering av den statliga finansieringen och dess effekter. Uppdraget ska slutredovisas den 1 februari 2027.²⁴⁵

Regeringen har också remitterat en promemoria med förslaget att inrätta en samlad myndighetsfunktion för statsstöd, i syfte att öka effektiviteten och minska sårbarheten

---

²³⁹ B. Böhlin. *En modell för svensk försörjningsberedskap*. (2023), s. 23.

²⁴⁰ Försvarsdepartementet. *Regeringsbeslut – Uppdrag att stärka privat-offentlig samverkan avseende försörjningsberedskap*. (2024), s. 1.

²⁴¹ MSB, Tillväxtverket. *Uppdrag att stärka privat-offentlig samverkan avseende försörjningsberedskap, Fö2023/01775*. (2024).

²⁴² Europeiska rådet. *Strategic Agenda 2024–2029*. (2024).

²⁴³ Europeiska rådet. *Budapestförklaringen om den nya given för den europeiska konkurrenskraften*. (2024).

²⁴⁴ Europeiska kommissionen. *Crisis preparedness: Council adopts the internal market emergency and resilience act*. (2024), <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/09/26/crisis-preparedness-council-adopts-the-internal-market-emergency-and-resilience-act/> (2024-10-22).

²⁴⁵ Regeringen. *Uppdrag om gemensam datainsamling och datadelning av statlig finansiering till företag och företagsfrämjande aktörer*. (2024), s. 1–2.

i statens arbete med statsstöd. Funktionen föreslås bli placerad vid Konkurrensverket, som blir ansvarig för statsstödsfrågor och få helhetsansvar för arbetet med vägledning av stödgivare samt hantering av register och rapportering av beviljat statsstöd. Konkurrensverket föreslås vidare vara ett kunskapsstöd till regeringen och ansvara för att möjliggöra kommissionens tillsyn av statsstödsregelverket. Förslaget innebär att Upphandlingsmyndigheten och Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) fortsättningsvis inte kommer att ha utpekade åtaganden kring statsstöd. Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.²⁴⁶

7.3.6. Kommentar gällande potentiell påverkan på Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet

Mot bakgrund av det politiska fokuset på konkurrenskraft och grön och digital omställning både på nationell nivå och EU-nivå kan behovet av Tillväxtverkets kompetens och kunskap på området, liksom Tillväxtverkets verksamhet som syftar till att stödja företag i deras omställning väntas bestå. Flera nya förslag och åtgärder har beslutats och givet att fler är att vänta kan Tillväxtverkets uppdrag dessutom potentiellt komma att påverkas ytterligare, exempelvis i form av nya uppdrag eller ändrad inriktning på befintliga uppdrag. Utfallet av uppdraget att genomföra arbetet med att utveckla en myndighetsgemensam metod för informationsutbyte och datadelning kan i praktiken innebära förändringar för Tillväxtverkets processer, rutiner och system. Dessutom kan den snabba takten i lagstiftningen inom EU på området och efterföljande genomförande av dessa rättsakter innebära behov av regeltolkning, information och stöd till företag.

Ett ökat fokus på industrifrågor och beredskapsfrågor inom industrin kan innebära att Tillväxtverket kommer att arbeta ytterligare med stora företag, vilket i sin tur kan innebära ett breddat behov av kompetens. Tillväxtverkets kompetens och erfarenhet av att arbeta med små och medelstora företags gröna omställning och små och medelstora företags roll för konkurrenskraften är dock fortsatt relevant.

I arbetet med att ta fram en ny industristrategi har Tillväxtverket hittills bidragit med kunskapsunderlag och inspel, vilket kan väntas fortsätta till dess att regeringen har föreslagit en strategi. En ny svensk industristrategi kan potentiellt innebära förändringar i hur regeringen bedriver industripolitiken och därigenom förutsättningarna för Tillväxtverkets pågående eller framtida uppdrag och verksamhet med beröring på industrifrågor. Slutsatserna i Vinnovas rapport om prioriterade teknikområden kan dessutom beaktas i Tillväxtverkets uppdrag att bistå regionerna och Gotlands kommun med processtöd i arbetet med smart specialisering. Uppdateringen till en Livsmedelsstrategi 2.0 skulle kunna få effekt på Tillväxtverkets uppdrag inom strategin. Därtill har Tillväxtverket bidragit till utformningen av regeringens positionspapper avseende given för en ren industri. De aviserade förslagen kopplade till innovation kan potentiellt påverka Tillväxtverkets verksamhet

---

²⁴⁶ Klimat- och näringslivsdepartementet. *En samlad myndighetsfunktion för ökad effektivitet och minskad sårbarhet i statens arbete med statsstöd.* (2025), s. 1.

både direkt och indirekt, exempelvis de med beröring på små och medelstora företag och industri. AI-kommissionens betänkande kan påverka företag och näringspolitiken, men även Tillväxtverkets verksamhet kopplad till bland annat förenkling och industriell, grön och digital omställning.

I arbetet med genomförandet av forsknings- och innovationspropositionen kan regionernas strategier för smart specialisering, som har tagits fram inom ramen för Tillväxtverkets uppdrag att bistå regionerna och Gotlands kommun med processtöd i arbetet med smart specialisering, vara ett viktigt underlag gällande vilken kompetens Sverige besitter och den geografiska fördelningen av kompetensen.

Mycket av det som sker på den politiska arenan nationellt och inom EU kopplat till kompetensförsörjning berör främst andra myndigheter med mer omfattande uppdrag inom kompetensförsörjning än Tillväxtverket, då det politiska fokuset bland annat är på arbetsmarknads-, migrations-, innovations- och utbildningsfrågor och det är i nuläget osäkert huruvida nya uppdrag till Tillväxtverket gällande kompetensförsörjning är att vänta. Mot bakgrund av Tillväxtverkets uppgift att verka för näringslivets kompetensförsörjning, ge stöd inom regionalt kompetensförsörjningsarbete och samverka för att bidra till en väl fungerande kompetensförsörjning, liksom det nya uppdraget kopplat till att bistå regioner och kommuner vid varsel och omställning, kan regeringens utredningar och förslag kopplade till en fungerande kompetensförsörjning i näringslivet potentiellt påverka förutsättningarna för Tillväxtverkets verksamhet inom området. Kopplingen mellan migrationspolitiken och tillgången till kvalificerad arbetskraft skulle potentiellt kunna påverka befintlig verksamhet, såsom Tillväxtverkets pågående uppdrag *Work in Sweden*. Inom myndighetssamverkan för kompetensförsörjning genomför OECD en studie över det svenska kompetensförsörjningssystemet och lämnar en del rekommendationer. Tillväxtverket och regionerna ses som viktiga för att systemet ska fungera. Rapporten presenterades på en konferens den 18 december 2024.

Med den erfarenhet och kunskap som Tillväxtverket har inom förenklingsfrågor kan myndigheten väntas fortsätta spela en viktig roll givet att politiken fokuserar på dessa frågor både nationellt och inom EU. Fokuset kan potentiellt innebära både nya uppdrag och förändringar i verksamheten, men också att den kompetens som Tillväxtverket har byggt upp kopplad till EU och förenkling och den aktiva verksamhet som redan bedrivs, exempelvis i form av deltagande i expertgrupper och att bistå med förhandlingsstöd, kan väntas vara fortsatt aktuell. Förenklingsrådet och implementeringsrådet har exempelvis direkt effekt på Tillväxtverkets uppdrag, då Tillväxtverket har en utpekad roll i båda fallen. Även accelerationskontoret ska föra en nära dialog med Tillväxtverket. Flera av förslagen i produktivitetskommissionens delbetänkande kan, i de fall som de genomförs, väntas påverka näringspolitiken och därigenom möjligtvis Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet direkt och indirekt.

I uppdraget där särskild kompetens för uppföljning och kontroll av regeringens och myndigheternas arbete med regelförenkling samlas hos ESV väntas Tillväxtverket bidra med kunskap gällande konsekvenser för företag. Tillväxtverket har även kunskap gällande konsekvenser utifrån regionala och lokala förhållanden och bör bistå

där. Även pågående utredningar kopplade till regelförenkling och tillståndsprocesser kan potentiellt påverka Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet.

När Tillväxtverket blir beredskapsmyndighet kommer det att innebära relativt omfattande förändringar för Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet. Skulle Tillväxtverket i tillägg bli sektorsansvarig myndighet skulle det innebära ytterligare förändringar. Även de utredningar och policyåtgärder som berör försörjningsberedskap och beredskapssystemet kommer att påverka Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet, oavsett om vi blir sektorsansvarig myndighet eller ej, givet Tillväxtverkets målgrupper. Nya uppdrag skulle dessutom kunna bli aktuella som följd av slutredovisningen av uppdraget att stärka privat-offentlig samverkan avseende försörjningsberedskap.

Säkerhetiseringen av innovation och näringsliv och ändrade säkerhetspolitiska prioriteringar kan leda till policyer som påverkar förutsättningarna för små och medelstora företag med större eller mindre affärer mot försvarsindustrin. Det kan indirekt påverka Tillväxtverkets verksamhet, men skulle också kunna innebära nya uppdrag för företagsfrämjande myndigheter i Sverige, inklusive Tillväxtverket. För Tillväxtverkets del skulle det exempelvis kunna handla om en företagsfrämjande roll för växande små och medelstora företag med affärer i försvarsindustrin. I praktiken ingår dessa företag redan i målgruppen för Tillväxtverkets olika uppdrag, inte minst på grund av att flertalet företag inte har försvarsindustrin som enda kund utan utgör del av industrin och regionalt företagande i en bredare bemärkelse. I nuläget är Vinnova den enda svenska myndigheten med ett explicit företagsfrämjande uppdrag gentemot försvarsindustrins små och medelstora företag. Det bör noteras att Försvarets materielverk, Försvarets forskningsinstitut, samt Inspektionen för strategiska produkter huvudsakligen har roller som tillsynsmyndigheter eller kunder till försvarsindustrin.

Även EU:s näringspolitik kan väntas påverka Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet på olika sätt. Svensk näringspolitik behöver förhålla sig till utformningen av näringspolitiken på EU-nivå. På så sätt skulle näringspolitiken på EU-nivå indirekt kunna påverka Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet. Beroende på inriktningen på framtida förslag till rättsakter på EU-nivå och huruvida Tillväxtverket har kompetens och kunskap relevanta för dessa så skulle förslagen potentiellt kunna leda till att regeringen tilldelar Tillväxtverket nya uppdrag. Dessa uppdrag skulle exempelvis kunna likna de tidigare uppdrag som Tillväxtverket har tilldelats kopplade till bland annat förhandlingar och genomförande av förordningen om halvledare och förordningen om nettonollindustrin. EU:s ökade fokus på minskade sårbarheter och produktionskapacitet för nettonollteknik och andra utvalda strategiska tekniker har redan resulterat i uppdrag för Tillväxtverket, men kan potentiellt komma att innebära ytterligare uppdrag eller påverkan på verksamheten beroende på vilka förslag som presenteras av kommissionen, regeringens upplägg för förhandlingarna och potentiella uppdrag som behöver genomföras till följd av dem. Exempelvis skulle ett framtida förslag om en ny halvledarakt kunna påverka Tillväxtverkets uppdrag, då myndigheten redan idag har uppdrag inom detta område.

Flera av de rättsakter som har aviserats av kommissionen berör Tillväxtverkets kompetensområden. Givet mängden förslag och regleringar på EU-nivå och den snabba hastigheten på beredningar och förhandlingar av rättsakterna kan ett ökat behov av stöd i form av exempelvis kunskapsunderlag och förhandlingsstöd uppstå hos Tillväxtverkets uppdragsgivare. Regeringskansliet har exempelvis indikerat ett behov av att Tillväxtverket bistår med kunskap och stöd i förarbetet och förhandlingarna av ett flertal av de initiativ som kommissionen har aviserat, såsom potentiellt *Industrial Decarbonisation Accelerator Act*, *Advanced Materials Act*, *European Biotech Acts* och en strategi för bioteknik, omnibuspaketet för förenkling, handlingsplanerna för stål och metall liksom för fordonsindustrin, en ny halvledarakt, en kvantstrategi och kvantförordning, översynen av ramverket för statsstöd, EU:s industristrategi, samt förhandlingarna av långtidsbudgeten. Beroende på omfattning och inriktning kan även här uppstå ytterligare kompetens- och resursbehov. För vissa av initiativen, såsom given för en ren industri och handlingsplanen för stål och metall, har Tillväxtverket redan bistått med kunskapsunderlag och inspel till Regeringskansliet. Likaså kan de aviserade rättsakterna medföra en ökning av uppdrag kopplade till genomförande av dessa. Det kan framöver uppstå behov av att samordna myndigheter ansvariga för genomförandet av en viss rättsakt. Likaså kan små och medelstora företag ha ett ökat behov av att få information, vägledning och stöd gällande ny lagstiftning och nya företagsstöd från EU. I vissa av dessa fall skulle Tillväxtverket potentiellt kunna spela en roll. Likaså har Tillväxtverket kompetens och erfarenheter som kan vara relevanta för förhandlingarna om den fleråriga budgetramen. Givet flera väntade förslag kopplade till statsstöd som kan påverka Tillväxtverkets verksamhet, liksom indikationer om ökad efterfrågan från uppdragsgivaren av kunskapsunderlag gällande statsstöd, såsom regelverk och dess möjligheter, risker och effekter, skulle Tillväxtverket behöva säkerställa sin kompetens på området.

EU:s ambition att minska regelbördan och den administrativa bördan kan påverka Tillväxtverket, både genom potentiellt minskade administrativa krav i de EU-stöd som Tillväxtverket ansvar för i Sverige och genom nya förslag, såsom exempelvis stödåtgärder kopplade till den aviserade strategin för startups och scaleups. Tillväxtverket deltar dessutom i rådsarbetsgruppen för bättre regler som berör förenklingsfrågor och inriktningen och verksamheten i dessa arbetsgrupper kan påverkas. Tillväxtverket har under flera år även representerat Sverige i kommissionens expertgrupp för förenklingsfrågor (*Fit for Future Platform*). Mandatet för innevarande konstellation tar slut vid årsskiftet 2024/2025, men det är inte osannolikt att det blir en fortsättning i någon form.

Det är i nuläget oklart om förslaget till en konkurrenskraftsfond på EU-nivå eller förslaget till ändrad inriktning på befintliga finansiella stöd till näringslivet från EU kan påverka Tillväxtverket. Tillväxtverket har idag inga uppdrag kopplade till IPCEI som potentiellt blir ett fokus för konkurrenskraftsfonden, men har bidragit med kunskapsunderlag och inspel i förhandlingarna av STEP och har nu uppdraget att i Sverige vara nationell kontaktpunkt för STEP. Liknande uppdrag och verksamhet skulle kunna bli aktuell i förhandlingarna av en konkurrenskraftsfond. Om Europeiska rådets ambition att konkurrenskraftsfonden ska användas för att investera i viktiga strategiska tekniker realiserar skulle potentiellt Tillväxtverkets kompetens kopplad till

myndighetens uppdrag att göra urval av strategiska tillverkningsprojekt enligt förordningen om nettonollindustrin kunna vara relevant för genomförandet. Förslagen som florerar om att konkurrenskraftsfonden ska innebära en omorganisation av merparten av EU:s forskningsfinansiering samt direkt riskfinansiering av små och medelstora företag kan resultera i omfattande förhandlingar vilket kan innebära att det uppstår behov av Tillväxtverkets kompetens, kunskapsunderlag och stöd. Likaså kan utfallet av förhandlingarna, om detta blir aktuellt, påverka Tillväxtverkets uppdrag och verksamhet kopplad till bland annat InvestEU, Horisont Europa, nationell kontaktpunkt för EIC och STEP, samt kapitalförsörjning.

Potentiellt skulle betydande förändringar kunna föreslås kopplade till den europeiska sammanhållningspolitiken. Bland annat skulle de fonder inom sammanhållningspolitiken som Tillväxtverket förvaltar kunna ingå i de stöd som Europeiska rådet önskar prioritera och effektivisera i syfte att främja konkurrenskraften i europeisk produktion och Tillväxtverkets verksamhet skulle då påverkas. Den framtida tillämpningen av statsstödsreglerna och eventuella fortsatta undantag är också något som Tillväxtverkets verksamhet skulle behöva förhålla sig till och ha kompetens inom.

8. Referenslista

ADC Data & AI Consultancy. *Kartläggning av viktiga teknikområden för ekonomisk säkerhet.* (2025).

amending Regulations (EU) 2021/694, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697, (EU) 2021/1153, (EU) 2023/1525 and 2024/795, as regards incentivising defence-related investments in the EU budget to implement the ReArm Europe Plan. (2025).

Bureau of Industry and Security. *Biden-Harris Administration Announces Regulatory Framework for the Responsible Diffusion of Advanced Artificial Intelligence Technology.* (2025). <https://www.bis.gov/press-release/biden-harris-administration-announces-regulatory-framework-responsible-diffusion-advanced-artificial>, (2025-04-22).

Bureau of Industry and Security. *Commerce Strengthens Restrictions on Advanced Computing Semiconductors to Enhance Foundry Due Diligence and Prevent Diversion to PRC.* (2025). <https://www.bis.gov/press-release/commerce-strengthens-restrictions-advanced-computing-semiconductors-enhance-foundry-due-diligence-prevent>, (2025-04-22).

Böhlin, Birgitta. *En modell för svensk försörjningsberedskap.* (2023).

Cras, Patrik. *Lika men olika: Tas särskild hänsyn till landsbygders förutsättningar i planeringen för regional utveckling?* (2025).

Draghi, Mario. *The future of European competitiveness – Part A.* (2024).

Draghi, Mario. *The future of European competitiveness – Part B.* (2024).

Dypbukt, Jeanette, Johansson, Daniel, Hallding, Lundin, Nanna, Karl, Marklund, Göran, Stenberg, Lennart, Zika-Viktorsson, Annika. *Strategiska tekniker för Sverige.* Vinnova. (2024).

EKN. *Så påverkas svenska företag av ståltullar.* 2018.

<https://www.ekn.se/exportmagasinet/ekn-exportmagasin/sa-paverkas-svenska-foretag-av-staltullarna/>, (2025-03-24).

Energimyndigheten, Naturvårdsverket, Tillväxtverket, Vinnova. *Myndighetsgemensamt inspel för en stark EU-politik för grön konkurrenskraft och sammanhållningspolitik, Dnr Å 2025-386.* (2025).

Europaparlamentet. *Verbatim report of the confirmation hearing - Confirmation hearing of Stéphane Séjourné.* (2024).

Europeiska kommissionen. *A European Steel and Metal Action Plan.* (2025).

Europeiska kommissionen. *Align, Act, Accelerate - research, technology and innovation to boost European competitiveness.* (2024).

Europeiska kommissionen. *Annex to the Commission Recommendation on critical technology areas for the EU's economic security for further risk assessment with Member States.* (2023).

Europeiska kommissionen. *Commission simplifies rules on sustainability and EU investments, delivering over 6 billion euros in administrative relief.* (2025). [Commission simplifies rules on sustainability and EU investments, delivering over €6 billion in administrative relief - European Commission](#), (2025-03-24).

Europeiska kommissionen. *Commissioners-designate (2024–2029).* Europeiska kommissionen. (2024), https://commission.europa.eu/about-european-commission/towards-new-commission-2024-2029/commissioners-designate-2024-2029_en (2024-10-03).

Europeiska kommissionen. *Communication from the Commission to the European Parliament and the Council: A modernised Cohesion policy: The mid-term review.* (2025).

Europeiska kommissionen. *Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A competitiveness Compass for the EU.* (2025),

Europeiska kommissionen. *Crisis preparedness: Council adopts the internal market emergency and resilience act.* Europeiska kommissionen. (2024), <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/09/26/crisis-preparedness-council-adopts-the-internal-market-emergency-and-resilience-act/> (2024-10-22).

Europeiska kommissionen. *EU strategic dependencies and capacities: second stage of in-depth reviews.* (2022).

Europeiska kommissionen. *Gemensamt meddelande till Europaparlamentet, Rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – En ny strategi för europeisk försvarsindustri: uppnå EU-beredskap genom en lyhörd och motståndskraftig europeisk försvarsindustri.* (2024).

Europeiska kommissionen. *Handlingsplan för överkomliga energipriser.* (2025).

Europeiska kommissionen. *Implementation of the European Research Area (ERA) – Strengthening Europe’s Research and Innovation: the ERA’s Journey and Future Directions.* (2024).

Europeiska kommissionen. *Industrial Action Plan for the European automotive sector.* (2025).

Europeiska kommissionen. *Joint white paper for European Defence Readiness 2030.* (2025).

Europeiska kommissionen. *Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Den europeiska gröna given.* (2019).

Europeiska kommissionen. *Meddelande från kommissionen till europaparlamentet, europeiska rådet, rådet, europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén: Vägen till nästa fleråriga budgetram.* (2025), s.13.

Europeiska kommissionen. *Meddelande från Kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – En vision för jordbruk och livsmedel – en attraktiv jordbruks- och livsmedelsindustri för kommande generationer.* (2025).

Europeiska kommissionen. *Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – En industriplan i den gröna given för nettonollåldern.* (2023).

Europeiska kommissionen. *Moving forward together: A Bolder, Simpler, Faster Union.* (2025).

Europeiska kommissionen. *Press statement by President von der Leyen on the defence package.* (2025).

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/statement_25_673, (2025-04-23).

Europeiska kommissionen. *Questions and answers on simplification omnibus I and II.* (2025).

Europeiska kommissionen. *Regulation of the European Parliament and of the Council*
Europeiska rådet. *A Competitive European Industry Driving our Green, Digital and Resilient future.* (2024).

Europeiska rådet. *Budapestförklaringen om den nya given för den europeiska konkurrenskraften.* (2024).

Europeiska rådet. *EU:s långtidsbudget.* Europeiska rådet. (2024),
<https://www.consilium.europa.eu/sv/policies/eu-long-term-budget/#negotiations>
(2024-10-23).

Europeiska rådet. *European Council meeting (17 Oct 2024) – conclusions.* (2024).

Europeiska rådet. *Informal meeting of the Heads of State or Government – Versailles Declaration.* (2022).

Europeiska rådet. *Presidency conclusions on the future of European competitiveness.* (2024).

Europeiska rådet. *Strategic Agenda 2024–2029.* (2024).

Europeiska unionens officiella tidning. *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252.* (2024).

Europeiska unionens officiella tidning. *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735.* (2024).

Europeiska unionens officiella tidning. *Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2025/612.* (2025).

Federal Register. *Notice of Request for Public Comments on Section 232 National Security Investigation of Imports of Semiconductors and Semiconductor Manufacturing Equipment.* (2025). <https://www.federalregister.gov/documents/2025/04/16/2025->

[06591/notice-of-request-for-public-comments-on-section-232-national-security-investigation-of-imports-of](#), (2025-05-05).

Fernlund, Carl Gustav, Ljunggren, Maria, Söderholm, Patrik. *Om ekonomiska styrmedel för en mer cirkulär ekonomi*. (2024).

Finansdepartementet. *Nyckeltal prognos 19 mars 2025*. (2025).
<https://www.regeringen.se/contentassets/1500ed6433f04ecc9dd7b520d77b8028/nyckeltal-prognos-19-mars-2025.pdf>, (2025-03-24).

Fossilfritt Sverige. *De fyra största hindren för industrins klimatomställning*. (2024).

Förenklingsrådet. *Avdragsrätt för ingående moms vid inköp och leasing av lätta lastbilar*. (2025).

Försvarsdepartementet. *Regeringsbeslut – Uppdrag att stärka privat-offentlig samverkan avseende försörjningsberedskap*. (2024).

Graf, Carl Fredrik. *Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig*. (2024).

Henna Virkkunen, Maroš Šefčovič. *Joint Statement by Executive Vice-President Henna Virkkunen and Commissioner Maroš Šefčovič*. (2025).

IMF. *2025 Article IV Consultation*. (2025).
<https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2025/04/01/Sweden-2025-Article-IV-Consultation-Press-Release-Staff-Report-and-Statement-by-the-565801?cid=em-COM-123-49907>, (2025-04-04).

IMF. *Regional Economic Outlook – Europe*. (2024).

IMF. *Sweden: Selected Issues*. (2025).
<https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2025/04/01/Sweden-Selected-Issues-565806?cid=em-COM-123-49907>, (2025-04-04).

IMF. *World Economic Outlook, April 2025 – Chapter 1*. (2025).

IMF. *World Economic Outlook, April 2025 – Executive Summary*. (2025).

Implementeringsrådet. *Delredovisning 2025*. (2025).

Johansson, Per. *En ny organisation för förvaltning av EU-medel, SOU 2024:22*. (2024).

Jonson, Pål. *Regeringens proposition 2024/25:34*. (2024).

Jonson, Pål. *Strategisk inriktning för försvarsinnovation*. (2024).

Klimat- och näringslivsdepartementet. *En samlad myndighetsfunktion för ökad effektivitet och minskad sårbarhet i statens arbete med statsstöd*. (2025).

Kommerskollegium. *Economic Backfire: The Costly Impact of Trump's Proposed Tariffs*. (2024).

- Kommerskollegium. *Effekter av tilläggstullar på import till USA av motorfordon och fordonskomponenter*. (2025).
- Kommerskollegium. *Frågor och svar om handeln med USA*. (2025).
<https://www.kommerskollegium.se/importera--exportera/handla-utanfor-eu/hur-paverkas-svenska-foretag-av-usas-tullar/>, (2025-03-24).
- Kommerskollegium. *Tariffs do not improve the trade balance*. 2025.
- Kommerskollegium. *USA:s tilläggstullar på varor*. (2025).
<https://www.kommerskollegium.se/handelskonflikten-usaeu/usas-hojda-tullar-pa-ovriga-varor/>, (2025-04-14).
- Konjunkturinstitutet. *Konjunkturläget, mars 2025*. (2025).
- Kristersson, Ulf. *EU-deklarationen – regeringens prioriteringar i EU-arbetet*. (2024).
- Kristersson, Ulf. *Regeringens proposition 2024/2025:99*. (2024).
- Kristersson, Ulf. *Regeringens proposition 2024/25:18*. (2024).
- Kristersson, Ulf. *Regeringens proposition 2024/25:60, Forskning och innovation för framtid, nyfikenhet och nytta*. (2024).
- Kristersson, Ulf. *Regeringsförklaringen – för ett rikare och tryggare Sverige*. (2024).
- Letta, Enrico. *Much more than a market*. (2024).
- Lindblad, Hans. *Goda möjligheter till ökat välbstånd*. (2024).
- Malmberg, Pär. *En ny beredskapssektor – för ökad försörjningsberedskap*. (2024).
- Miljötillståndsutredningen. *En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess*. (2025).
- MSB, Tillväxtverket. *Uppdrag att stärka privat-offentlig samverkan avseende försörjningsberedskap, Fö2023/01775*. (2024).
- Oxford Research. *Regionalfondens bidrag till landsbygdspolitiken*. (2025).
- Peterson Institute. *Why higher tariffs won't shrink the trade deficit*. (2025).
<https://www.piie.com/blogs/realtime-economics/2025/why-higher-tariffs-wont-shrink-trade-deficit>, (2025-04-07).
- Regeringen. *Kommittédirektiv - Accelerationskontor för att underlätta industrins omställning*. (2024).
- Regeringen. *Kommittédirektiv – Den framtida regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken*. (2024).
- Regeringen. *Kommittédirektiv – En nationell samordnare för utbyggnad av kärnkraft*. (2024).
- Regeringen. *Kommittédirektiv – Ett elsystem med tydligt systemansvar, hög leveranssäkerhet och långsiktiga planeringsförutsättningar*. (2024).

- Regeringen. *Kommittédirektiv – Ett implementeringsråd för genomförande av EU-rättsakter med konsekvenser för företag i Sverige.* (2024).
- Regeringen. *Kommittédirektiv – Förenklade och förkortade tillståndsprocesser enligt miljöbalken.* (2023).
- Regeringen. *Kommittédirektiv – Förstärkt AI-förmåga i Sverige.* (2023).
- Regeringen. *Kommittédirektiv – högre produktivitetstillväxt.* (2023).
- Regeringen. *Kommittédirektiv – Nationell rådgivare för stärkt privat-offentlig samverkan i totalförsvaret.* (2024).
- Regeringen. *Kommittédirektiv – Ny kärnkraft i Sverige – ett andra steg.* (2023).
- Regeringen. *Kommittédirektiv – Tilläggsdirektiv till Initiativet Fossilfritt Sverige.* (2022).
- Regeringen. *Kommittédirektiv - Tilläggsdirektiv till Miljöutredningen (KN 2023:02).* (2025).
- Regeringen. *Kommittédirektiv – Tilläggsdirektiv till Utredningen om näringslivets försörjningsberedskap.* (2024).
- Regeringen. *Kommittédirektiv – Utveckla och stärka det svenska internationella klimatarbetet.* (2024).
- Regeringen. *Kommittédirektiv – Ökad försörjningsberedskap för varor och tjänster från industrin.* (2022).
- Regeringen. *Regeringens proposition 2024/25:158 Upphävande av lagen om strukturfondspartnerskap.* (2025).
- Regeringen. *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Tillväxtverket.* (2024).
- Regeringen. *Strategi för nyindustrialiseringen och samhällsomvandlingen i Norrbottens och Västerbottens län.* (2024).
- Regeringen. *Uppdrag att bistå vid varsel och omställning 2022–2024.* (2022).
- Regeringen. *Uppdrag att identifiera och föreslå strategiskt viktiga tekniker för Sverige.* (2024).
- Regeringen. *Uppdrag om gemensam datainsamling och datadelning av statlig finansiering till företag och företagsfrämjande aktörer.* (2024).
- Regeringen. *Uppdrag om kvinnors företagande och ägande.* (2023).
- Regeringen. *Uppdrag till Ekonomistyrningsverket att ta fram ett ramverk för vägledning för konsekvensutredningar och erbjuda handledning.* (2024).
- Regeringen. *Uppdrag till Tillväxtverket att bidra till erfarenhetsutbyte om förenklingsarbete.* (2024).
- Regeringen. *Uppdrag till Tillväxtverket att bistå regioner och kommuner vid varsel och omställning under perioden 2025–2027.* (2024).

Regeringen. *Uppdrag till Tillväxtverket att följa upp regeringens förenklingspolitiska mål om digitalisering.* (2025).

Regeringen. *Uppdrag till Tillväxtverket att genomföra insatser för industrins konkurrenskraft och gröna omställning.* (2024).

Regeringen. *Uppdrag till Tillväxtverket att samordna arbetet med anledning av stora varsel i Västerbottens och Västmanlands län.* (2024).

Regeringen. *Uppdrag till Tillväxtverket att ta fram förslag till nytt mål för företagens regelkostnader.* (2024).

Regeringen. *Uppdrag till Tillväxtverket att utreda hur artificiell intelligens kan nyttjas i syfte att förenkla för företag.* (2025).

Regeringen. *Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Tillväxtverket, KN2025/00740.* (2025).

Regeringskansliet. *Effektivare arbetssätt inför ansökan om miljötillstånd.* (2025).
https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/02/effektivare-arbetsatt-infor-ansokan-om-miljotillstand/?mtm_campaign=Pressmeddelande&mtm_source=Pressmeddelande&mtm_medium=email, 2025-03-25.

Regeringskansliet. *Faktapromemoria: En konkurrenskraftskompass för EU.* (2025).

Regeringskansliet. *Faktapromemoria: Meddelande om given för en ren industri.* (2025).

Regeringskansliet. *Förordning (2009:145) med instruktion för Tillväxtverket.* (2024).

Regeringskansliet. <https://rkrattsbaser.gov.se/sfst?bet=2009:145>, (2024-10-04).

Regeringskansliet. *Förordning (2009:145) med instruktion för Tillväxtverket, t.o.m. SFS 2025:266.* (2025). <https://rkrattsbaser.gov.se/sfst?bet=2009:145>, (2025-04-09).

Regeringskansliet. *Landsbygdernas framtid är Sveriges framtid.* (2023),
<https://www.regeringen.se/artiklar/2023/11/landsbygdernas-framtid-ar-sveriges-framtid/> (2024-11-04).

Regeringskansliet. *Livsmedelsstrategi 2.0.* (2025).

Regeringskansliet. *Regeringen inrättar tulljour hos Kommerskollegium med anledning av USA:s tilläggstullar.* (2025).

https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/04/regeringen-inrattar-tulljour-hos-kommerskollegium-med-anledning-av-usas-tillaggstullar/?mtm_campaign=Pressmeddelande&mtm_source=Pressmeddelande&mtm_medium=email, (2025-04-14).

Regeringskansliet. *Sex länsstyrelser får uppdrag att samordna och underlätta tillståndprocesser.* (2025).

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/12/sex-lansstyrelser-far-uppdrag-att-samordna-och-underlatta-tillstandsprocesser/>, (2025-03-26).

Ribera, Teresa. *Competition policy adapted to the new global realities Annual CRA Brussels Conference 2024*. (2024).

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_24_6341 (2024-12-10).

Riksbanken. *Penningpolitisk rapport, mars 2025*. (2025).

Science Business. *Commission prepares to bundle all research and innovation money into competitiveness fund*. Science Business. (2024).

<https://sciencebusiness.net/fp10/commission-prepares-bundle-all-research-and-innovation-money-competitiveness-fund> (2024-10-24).

Svanberg, Carl-Henrik. *AI-kommissionens färdplan för Sverige*. (2024).

Svantesson, Elisabeth. *Regeringens proposition 2024/25:1*. (2024).

Sveriges riksdag. *Upphävande av lagen om strukturfondspartnerskapet*. (2025).

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/betankande/upphavande-av-lagen-om-strukturfondspartnerskap_hc01nu22/, (2025-04-25).

Sörman, Håkan. *Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn, del 1, SOU 2024:50*. (2024).

Tagliapietra, Simone, Veugelers, Reinhilde. *Bruegel Blueprint 33, Chapter 1: Industrial policy in Europe: past and future*. Bruegel. 2020.

Tamborrino, Kelsey. *Trump vows to pull back climate law's unspent dollars*. Politico. (2024), <https://www.politico.com/news/2024/09/05/trump-inflation-reduction-act-00177493> (2024-11-06).

Tillväxtverket. *Analys av genomförandet av förordningen om nettonollindustrin, Å 2024-105:01*. (2024).

Tillväxtverket. *Delrapport 1 – återrapportering gällande uppdrag att genomföra och förstärka insatser för att definiera och undanröja hinder för industrins konkurrenskraft och gröna omställning i hela Sverige, Dnr 2024-3419:02*. (2025).

Tillväxtverket. *Remissvar – En ny beredskapssektor för ökad försörjningsberedskap, SOU 2024:19*. (2024).

Tillväxtverket. *Remissvar – En ny organisation för förvaltning av EU-medel, SOU 2024:22*. (2024).

Tillväxtverket. *Remissvar – PM Sänkt ersättningsnivå för expertskatt, Dnr Å2024-929*. (2024).

Tillväxtverket. *Remissvar Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn, Dnr Å2024-1562*. (2024).

Tillväxtverket. *Tillväxtverkets ståndpunkt avseende förvaltningen av Regionalfonden efter 2027, Dnr Å 2024-1751*. (2024).

Utrikespolitiska institutet. *Supervalåret 2024: ett globalt demokrati- och klimattest*. Utrikespolitiska institutet. (2023),

<https://www.ui.se/utrikesmagasinet/analyser/2023/december/supervalaret-2024-ett-globalt-demokrati--och-klimattest/> (2024-10-10).

Vita huset. *Fact Sheet: President Donald J. Trump adjusts Imports of Automobiles and Automobile Parts into the United states*. (2025). <https://www.whitehouse.gov/fact-sheets/2025/03/fact-sheet-president-donald-j-trump-adjusts-imports-of-automobiles-and-automobile-parts-into-the-united-states/>, (2025-04-04).

Vita huset. *Fact Sheet: President Donald J. Trump Declares National Emergency to Increase our Competitive Edge, Protect our Sovereignty, and Strengthen our National and Economic Security*. (2025). <https://www.whitehouse.gov/fact-sheets/2025/04/fact-sheet-president-donald-j-trump-declares-national-emergency-to-increase-our-competitive-edge-protect-our-sovereignty-and-strengthen-our-national-and-economic-security/>, (2025-04-04).

Vita huset. *Fact Sheet: President Donald J. Trump Restores Section 232 Tariffs*. (2025). <https://www.whitehouse.gov/fact-sheets/2025/02/fact-sheet-president-donald-j-trump-restores-section-232-tariffs/>, (2025-04-04).

von der Leyen, Ursula. *Europe's Choice - Political Guidelines for the next European Commission 2024-2029*. (2024).

von der Leyen, Ursula. *Mission Letter Andrius Kubilius*. (2024).

von der Leyen, Ursula. *Mission Letter Christophe Hansen*. (2024).

von der Leyen, Ursula. *Mission Letter Dan Jørgensen*. (2024).

von der Leyen, Ursula. *Mission Letter Ekaterina Zaharieva*. (2024).

von der Leyen, Ursula. *Mission Letter Henna Virkkunen*. (2024).

von der Leyen, Ursula. *Mission Letter Jessica Rosvall*. (2024).

von der Leyen, Ursula. *Mission Letter Raffaele Fitto*. (2024).

von der Leyen, Ursula. *Mission Letter Stéphane Séjourné*. (2024).

von der Leyen, Ursula. *Mission Letters*. Europeiska kommissionen. (2024), https://commission.europa.eu/about-european-commission/towards-new-commission-2024-2029/commissioners-designate-2024-2029_en (2024-10-03).

Xin Tang. *Tracing the Slowdown of Labor Productivity Growth – Sweden*. (2025).